

OBAVIJEST KOMISIJE
Sinergije između programâ Obzora Europa i Europskog fonda za regionalni razvoj
(2022/C 421/03)

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
UVOD	8
VRSTE SINERGIJE	9
1. Pečat izvrsnosti	9
2. Prijenosi iz EFRR-a u program Obzor Europa	14
3. Kumulativno financiranje	18
4. Europska partnerstva	23
5. Kombinirano financiranje (udruživanje)	32
6. Uzlazne i silazne sinergije	33
PRILOG 1	36
PRILOG 2	39
PRILOG 3	41

UVOD

Regulatorni okvir za razdoblje 2021.–2027. kojim se uređuju fondovi kohezijske politike u okviru podijeljenog upravljanja i fondovi u okviru izravnog upravljanja omogućuje snažnije sinergije između tih dviju vrsta financiranja sredstvima EU-a ⁽¹⁾.

Relevantni mehanizmi uključuju pečate izvrsnosti, prijenose, kumulativno financiranje (koje se može koristiti i za podupiranje sufinanciranih i institucionaliziranih europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa) i potporu za udruživanje. U ovim se smjernicama obrađuju ti mehanizmi te „uzlazne i silazne sinergije“.

Svrha je ovog dokumenta opisati nove mogućnosti koje su dostupne tijelima koja upravljaju programima kohezijske politike te nacionalnim kontaktnim točkama i nositeljima/predlagateljima projekata u okviru programa Obzor Europa. Dokumentom se ujedno nastoji olakšati primjena relevantnih mehanizama spomenutih u prethodnom odlomku. Usmjeren je na sinergije između programa Obzor Europa i programa Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) ⁽²⁾.

Operativna dimenzija sinergija, u vezi s kojom je u zakonodavstvu za razdoblje 2021.–2027. ostvaren velik napredak, jednako je važna i dopunjuje stratešku dimenziju. Redovita razmjena mišljenja o sinergijama među tijelima država članica uključenih u programe kohezijske politike i provedbu programa Obzor Europa pomogla bi u upoznavanju s mogućnostima koje sinergije nude u državama članicama.

Strateški kontekst na razini EU-a

Promicanje inovativne, pametne i održive gospodarske preobrazbe, poticanje izvrsnosti u istraživanju i inovacijama te ublažavanje i prevladavanje postojanog inovacijskog jaza u području inovacija (različiti kapaciteti za inovacije privatnog i javnog sektora država članica) prioriteti su politike EU-a. Programi Obzor Europa i EFRR ključni su instrumenti EU-a za postizanje rezultata u okviru tih međusobno povezanih ciljeva.

Program Obzor Europa usmjeren je na podupiranje izvrsnosti u istraživanjima i inovacijama, u skladu s člankom 179. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Kohezijskom politikom nastoji se promicati i podupirati opći uravnotežen razvoj država članica i njihovih regija u skladu s člankom 174. UFEU-a, ponajprije smanjenjem regionalnih razlika. Na slici u nastavku prikazani su glavni strukturni elementi potpore za istraživanje i inovacije u okviru programa Obzor Europa i kohezijske politike.

Stoga je povezivanje kohezijske politike i programa Obzor Europa posljednjih godina bio važan prioritet Komisije, posebno u pripremi za razdoblje 2021.–2027. Cilj je ojačati učinak obiju politika stvaranjem komplementarnosti, posebno u slabije razvijenim i perifernim regijama. Promicanjem integriranog pristupa i jačanjem sinergija između tih ključnih instrumenata EU-a (i njihovih odgovarajućih stupova te ciljeva politike) mogu se stvoriti nove mogućnosti koje će svima donijeti koristi. Na primjer, poticanjem održivog i pametnog regionalnog gospodarskog razvoja istodobno se može općenito poboljšati inovacijski ekosustav EU-a kako bi mogao bolje odgovoriti na ključne društvene izazove i razvijati temeljne strateške lance vrijednosti.

⁽¹⁾ To se može odnositi i na fondove EU-a kojima se neizravno upravlja.

⁽²⁾ S obzirom na usklađivanje odredaba programa Unije kojima se izravno upravlja, npr. programa Obzor Europa i Digitalna Europa (DEP) te Instrumenta za povezivanje Europe (CEF), u vezi sa sinergijama s programima u okviru podijeljenog upravljanja, elementi ovog dokumenta mogu se smatrati smjernicama za operacionalizaciju sinergija između takvih programa Unije kojima se izravno upravlja i programa EFRR-a – uz pozorno razmatranje specifičnosti svake primjenjive pravne osnove i aspekata politike koji se posebno odnose na svaki od tih programa.

Takvim pristupom stvaraju se nove mogućnosti za poticanje inovacija u svim regijama i bolju integraciju slabije razvijenih i perifernih regija u europski istraživački prostor (EIP) i europski inovacijski ekosustav.

Komunikacija Komisije o novom europskom istraživačkom prostoru za istraživanje i inovacije ⁽³⁾ važan je korak u stvaranju EIP-a. Cilj je EIP-a razvijati izvrsnost, prekograničnu suradnju istraživača, kritičnu masu u ključnim strateškim područjima i mogućnosti za preseljenje istraživača te u konačnici stvoriti otvoreno jedinstveno tržište za istraživanje i inovacije. Novi budućnosti okrenut plan utvrđen u Komunikaciji sadržava ambiciozan skup četiriju ciljeva politike – davanje prednosti ulaganjima i reformama, poboljšanje pristupa izvrsnosti i jačanje sustava istraživanja i inovacija u cijelom EU-u, poboljšanje prijenosa novih istraživanja i inovacija u poslovanje te produbljenje integracije nacionalnih politika.

Osim toga, Komisija je 16. srpnja 2021. donijela Prijedlog preporuke Vijeća o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi ⁽⁴⁾. U njoj je utvrđen niz prioriteta područja za zajedničko djelovanje u podupiranju EIP-a, uključujući suradnju u pružanju odgovora na izazove digitalne i zelene tranzicije (na primjer, u provedbi misija i europskih partnerstava u okviru programa Obzor Europa).

Da bi se sinergije mogle ostvariti, upravljačka tijela programa relevantnih za istraživanje i inovacije moraju biti upoznata s drugim takvim tijelima i njihovim programima. Osim toga, nacionalni predstavnici u području istraživanja i inovacija moraju biti upoznati s prioritetima i aktivnostima u okviru programa Obzor Europa (kao što su nove misije i partnerstva) te regionalnim prioritetima u području pametne specijalizacije. Ti prioriteti i aktivnosti izvrsna su referentna točka za razvoj komplementarnosti. Uz osmišljavanje strateških planova koji se međusobno dopunjuju i korištenje različitih tokova financiranja (u skladu s posebnim ciljevima svakog programa/fonda), sinergije između okvira za istraživanje i inovacije i kohezijskih programa mogu maksimalno povećati opseg, kvalitetu i učinak ulaganja u istraživanje i inovacije.

Strategije pametne specijalizacije (S3) ključne su za sinergije s instrumentima povezanim s pametnim rastom na razini EU-a (posebice s programom Obzor Europa). Određivanje prioriteta strategije pametne specijalizacije odozdo prema gore trebalo bi olakšati pronalaženje partnera u drugim državama članicama radi suradnje u području srodnih tema i lanaca vrijednosti.

Kad je riječ o EFRR-u, člankom 11. stavkom 1. točkom (b) podtočkom iii. Uredbe o zajedničkim odredbama (UZO) ⁽⁵⁾ zahtijeva se da države članice u sporazumima o strateškom partnerstvu naведу: „komplementarnosti i sinergije među fondovima obuhvaćenima sporazumom o partnerstvu [...] i drugim instrumentima Unije [...] te, prema potrebi, projekte koji se financiraju u okviru programa Obzor Europa“. Slično tome, u skladu s člankom 22. stavkom 3. točkom (a) podtočkom iii. Uredbe o zajedničkim odredbama za svaki program kohezijske politike utvrđuje se sažetak glavnih izazova, uzimajući u obzir „potrebe za ulaganjem, komplementarnost i sinergije s drugim oblicima potpore“.

U svim slučajevima upravljačka tijela odlučuju hoće li primijeniti mehanizme sinergije.

VRSTE SINERGIJE

1. Pečat izvrsnosti

Pečat izvrsnosti je oznaka kvalitete koju Komisija dodjeljuje na temelju prijedloga podnesenog u okviru poziva na podnošenje prijedlogâ u sklopu instrumenta EU-a za koji je ocijenjeno da ispunjava minimalne zahtjeve kvalitete tog instrumenta EU-a, ali nije mogao biti financiran zbog ograničenih proračunskih sredstava. Dodjeljivanje pečata izvrsnosti znači da bi projekt mogao biti prihvatljiv za dobivanje potpore iz drugih izvora financiranja na razini EU-a ili nacionalnih izvora financiranja.

Pečatom izvrsnosti u okviru programa Obzor Europa prepoznaje se vrijednost prijedloga, a drugim se tijelima za financiranje pomaže da iskoriste postupak evaluacije u okviru programa Obzor Europa. Pečat se, na primjer, može dodijeliti prijedlozima podnesenima u okviru Akceleratora Europskog vijeća za inovacije (EIC) u okviru programa Obzor Europa (nekadašnji instrument za MSP-ove), programa EIC-a za financiranje tranzicije, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, aktivnosti udruživanja i aktivnosti u okviru Provjere koncepta Europskog istraživačkog vijeća (ERC).

⁽³⁾ COM(2020) 628 final, 30. rujna 2020..

⁽⁴⁾ COM(2021) 407 final.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

Tijela za upravljanje kohezijskom politikom u državama članicama mogu slijediti pojednostavnjeni postupak odabira pri odlučivanju o financiranju operacija s pečatom izvrsnosti ⁽⁶⁾ iz programa EFRR-a. Takve operacije moraju ispuniti tri kriterija:

- prvo, moraju biti usklađene s programom (i s relevantnim strategijama na kojima se program temelji) i pružati djelotvoran doprinos ostvarenju specifičnih ciljeva programa,
- drugo, ako su obuhvaćene područjem primjene uvjeta koji omogućuje provedbu, moraju biti u skladu s odgovarajućim strategijama i dokumentima u okviru planiranja radi ispunjenja tog uvjeta koji omogućuje provedbu,
- treće, moraju biti obuhvaćene područjem primjene relevantnog fonda i pripisane određenoj vrsti intervencije ⁽⁷⁾.

Relevantno zakonodavstvo	UZO	Članak 2. stavak 45. i članak 73. stavak 4. te uvodna izjava 61.
	Obzor Europa	Članak 2. stavak 23., članak 15. stavak 2., članak 24. stavak 4. i članak 48. stavak 7.
Povezano zakonodavstvo	Uredba o općem skupnom izuzeću (GBER)	Članci 25.a i 25.b (Državne potpore)

Aspekti politike

Pečat izvrsnosti je oznaka kvalitete koja se dodjeljuje prijedlozima projekata podnesenima u okviru programa Obzor Europa (program EU-a za financiranje istraživanja i inovacija do 2027.) i programa Obzor 2020., koji mu je prethodio. Pečatom izvrsnosti potvrđuje se izvrsnost tih projekata i povećava njihova vrijednost za moguća tijela za financiranje (privatna ili javna, nacionalna ili regionalna, uključujući tijela koja upravljaju fondovima kohezijske politike) koja su zainteresirana za ulaganje u obećavajuće istraživačke i inovacijske projekte. Stoga pečat izvrsnosti pomaže da se za takve prijedloge pronađe alternativno financiranje.

Osim toga, tijela za financiranje mogu iskoristiti prednosti dobro uspostavljenog i visokokvalitetnog postupka evaluacije u okviru programa Obzor Europa kako bi promicala teritorijalni razvoj. Time se državama članicama i regijama omogućuje da utvrde i iskoriste niz izvrsnih prijedloga istraživačkih i inovacijskih projekata na svojem području kojima bi poboljšale svoju učinkovitost i kapacitete u području istraživanja i inovacija.

Podnositelji prijedloga projekata koji dobiju pozitivnu ocjenu u okviru poziva na podnošenje prijedlogâ za program Obzor Europa i pečat izvrsnosti mogu se prijaviti za moguće financiranje iz EFRR-a ako je projekt u skladu s prioritetima programa kohezijske politike države članice ili regije nositelja projekta.

Oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” sadržava sve osnovne informacije o prijedlogu koje su potrebne tijelu za financiranje koje želi utvrditi o kojem je prijedlogu riječ i razumjeti njegova ključna obilježja i vrijednost (naslov prijedloga, upućivanje na poziv/temu te ime i adresu pravne osobe predlagatelja). Digitalno je zaštićena od prijevare, kao i prijedlog projekta i sažetak izvješća o evaluaciji (to je navedeno u dokumentima). Naposljetku, potpisi povjerenika za koheziju i reforme te povjerenika za inovacije, istraživanje, kulturu, obrazovanje i mlade dokazuju njihovu političku predanost mobilizaciji alternativnog financiranja za takve projekte.

Pečat izvrsnosti prije svega je prikladan za komponente programa Obzor Europa koje su usmjerene na pojedinačne korisnike (kao što su Akcelerator EIC-a i program EIC-a za financiranje tranzicije, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, Provjera koncepta ERC-a, udruživanje). Iako bi se u budućnosti mogli razmotriti i pečati izvrsnosti za više korisnika, trenutačno se pečat izvrsnosti namjerava dodijeliti samo komponentama usmjerenima na jednog korisnika tijekom prve faze programa Obzor Europa. Taj će uvjet morati biti naveden u relevantnom pozivu na podnošenje prijedlogâ. Komponente u okviru kojih se dodjeljuje pečat izvrsnosti bit će navedene u relevantnom programu rada.

⁽⁶⁾ Iako je ovaj dokument usmjeren na pečate izvrsnosti predviđene u okviru programa Obzor Europa, mogućnost dodjele pečata izvrsnosti utvrđena je i u temeljnim aktima 14 drugih programa u okviru višegodišnjeg financijskog okvira EU-a (Digitalna Europa, Program jedinstvenog tržišta, LIFE, Kreativna Europa, Erasmus+, Svemirski program, Europske snage solidarnosti, Instrument za povezivanje Europe, program Pravosuđe, program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti, Euratom, Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za integrirano upravljanje granicama i Fond za unutarnju sigurnost).

⁽⁷⁾ Vidjeti članak 73. stavak 2. točke (a), (b) i (g) i članak 73. stavak 4. UZO-a.

Komisija pečate izvrsnosti može dodijeliti i prijedlozima projekata izvan EU-a (posebno iz zemalja povezanih s programom Obzor Europa) koji se mogu oslanjati na druge izvore financiranja koji nisu povezani s kohezijskom politikom.

Potpora za financiranje projekta s pečatom izvrsnosti iz programa EFRR-a dobrovoljna je, ovisi o odluci upravljačkog tijela i u skladu je s programom. Stoga oznaka kvalitete ne daje automatsko pravo na alternativno financiranje. Država članica ili regija može odlučiti ispitati tu mogućnost, ali konačnu odluku donosi relevantno upravljačko tijelo.

Kako bi se izbjeglo nepotrebno udvostručavanje rada korisnikâ i upravljačkih tijela pri predlaganju, evaluaciji i odabiru operacija za potporu iz EFRR-a, uvedena su pojednostavnjenja navedena u nastavku.

- Države članice, regije i korisnici mogu primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova utvrđene za program Obzor Europa prema pojednostavnjenim primjenjivim pravilima o državnim potporama EU-a (GBER).
- Tehnička evaluacija/evaluacija sadržaja u okviru programa Obzor Europa smatra se valjanom. To znači da tijelo koje upravlja programom EFRR-a ne treba provoditi novu evaluaciju. Međutim, prije potpisivanja dokumenta u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu s korisnicima upravljačka tijela moraju provjeriti ispunjavaju li ti projekti posebne zahtjeve iz UZO-a i uredbe o EFRR-u koji nisu obuhvaćeni evaluacijom u okviru programa Obzor Europa jer ti projekti moraju biti službeno odabrani u skladu s UZO-om, tj. u skladu sa zahtjevima o posebnoj prihvatljivosti (MSP-ovi u teškoćama), doprinosom ciljevima programa alternativnog financiranja i primjenjivim uvjetima koji omogućuju provedbu te u skladu s područjem primjene fonda (vidjeti članak 73. stavak 2. točke (a), (b) i (g) UZO-a).

Glavni koraci u postupku

Priprema/programiranje	<ul style="list-style-type: none"> — U godišnjim ili dvogodišnjim programima rada programa Obzor Europa utvrđuju se pozivi na podnošenje prijedlogâ za koje se mogu dodijeliti pečati izvrsnosti. Ti se programi rada programa Obzor Europa mogu pregledati i preuzeti na portalu za financiranje i natječaje (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/horizon). — Države članice i regije Komisiju bi trebale obavijestiti žele li dopustiti da se iz programa EFRR-a podupiru projekti iz programa Obzor Europa s pečatom izvrsnosti. Te informacije mogu uključiti u odjeljak sporazuma o partnerstvu o komplementarnostima i sinergijama te u opis specifičnog cilja u relevantnom programu EFRR-a. Upravljačko tijelo prijedloge projekata s pečatom izvrsnosti može poduprijeti čak i ako nisu izričito navedeni u sporazumu o partnerstvu ili programu. Upravljačko tijelo u svakom slučaju mora osigurati da su odabrani projekti u skladu s programom.
Komisijina dodjela pečata izvrsnosti	<ul style="list-style-type: none"> — Oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” dodjeljuje se prihvatljivim prijedlozima i dostavlja se zajedno s dopisom u kojem se predlagatelje obavješćuje o rezultatima evaluacije. Programi rada programa Obzor Europa sadržavaju više pojedinosti o uvjetima i postupku dobivanja pečata izvrsnosti.
Dodjela potpore	<ul style="list-style-type: none"> — Nositelj pečata izvrsnosti izravno se prijavljuje za određeni program EFRR-a. — Projekti s pečatom izvrsnosti ne podliježu redovitom postupku odabira projekata EFRR-a. Međutim, moraju biti podvrgnuti barem pojednostavnjenom ocjenjivanju prema kriterijima odabira koje je odobrio odbor za praćenje (usklađenost s primjenjivim uvjetima koji omogućuju provedbu, područjem primjene fonda i ciljevima programa te s primjenjivim pravilima o državnoj potpori EU-a) kako bi se osiguralo da operacije ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 73. stavku 2. točkama (a), (b) i (g) UZO-a, kako je navedeno u članku 73. stavku 4. UZO-a.

	<ul style="list-style-type: none"> — Ocjenjivanje projekata s pečatom izvrsnosti za financiranje iz EFRR-a trebalo bi biti pojednostavnjeno (provjera usklađenosti), ali nacionalni postupci mogu se razlikovati. Upravljačka tijela mogu odabrati ono što smatraju najboljom opcijom (pokretanje otvorenog poziva na podnošenje prijedlogâ, odabir prema redu zaprimanja zahtjeva itd., a projekte mogu odabrati i izravno ako program pruža tu mogućnost, pod uvjetom da se poštuju načela transparentnosti i nediskriminacije). — Za potporu u okviru kohezijske politike upravljačka tijela na temelju kriterija odabira mogu utvrditi i više pragove od minimalnih rezultata potrebnih za financiranje u okviru programa Obzor Europa. — Na internetskoj stranici o pečatu izvrsnosti nalaze se razni primjeri (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/seal-excellence_en#how) — Tijela za upravljanje programom EFRR-a potiču se da o potpori za projekte s pečatom izvrsnosti obavijeste GU REGIO (relevantni geografski odjel) i namjensku zajednicu prakse s pečatom izvrsnosti (RTD-SEAL-OF-EXCELLENCE@ec.europa.eu).
Provedba, praćenje i kontrola	<ul style="list-style-type: none"> — Korisnici projekte provode u skladu s pravilima i postupcima kohezijske politike. Prijedlozi s pečatom izvrsnosti sufinanciraju se u skladu s pravilima UZO-a i posebnim pravilima o EFRR-u. Ako je to u skladu s pravilima programa, upravljačko tijelo može primijeniti određene kategorije pravila programa Obzor Europa (primjerice na kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova). Upravljačko tijelo te elemente mora navesti u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu. — Primjenjiva stopa sufinanciranja primijenjena na ukupno javno financiranje projekta ne smije prelaziti stopu financiranja u skladu s pravilima programa Obzor Europa ako se potpora dodjeljuje u obliku državne potpore prema članku 25.a ili 25.b GBER-a (vidjeti odjeljak o državnim potporama u nastavku). — Za praćenje i kontrolu vrijede ista pravila kao i za druge operacije u okviru relevantnog programa EFRR-a. — Na javnoj obavijesnoj ploči programa Obzor Europa nalaze se objedinjeni podaci o pečatu izvrsnosti s vizualnim prikazom pečata po zemlji i regiji.

Važno je znati

Jesu li primjenjiva pravila EU-a o državnim potporama?

Financiranje iz programa EFRR-a može biti obuhvaćeno pravilima o državnim potporama EU-a ako su korisnici poduzetnici. U takvim slučajevima financiranje mora biti spojivo s unutarnjim tržištem na temelju primjenjivih pravila o državnim potporama EU-a. Za projekte koji su dobili pečat izvrsnosti države članice mogu primijeniti članke 25.a i 25.b GBER-a (*) kako bi osigurale spojivost s unutarnjim tržištem. Nadalje, u GBER-u je utvrđen niz općih uvjeta koje moraju ispunjavati sve mjere potpore koje se provode u skladu s GBER-om, neovisno o njihovoj cilju. Posebni uvjeti utvrđeni u člancima 25.a i 25.b GBER-a dopuštaju financiranje iz EFRR-a za projekte koji su dobili pečat izvrsnosti – po istoj stopi financiranja i s istim troškovima koji su bili prihvatljivi u okviru programa Obzor Europa – bez prethodnog službenog obavješćivanja Komisije i bez potrebe za još jednom tehničkom evaluacijom. Tijelo koje dodjeljuje potporu dužno je pri dodjeli sredstava poštovati primjenjive opće i posebne uvjete GBER-a. Osim što se prvotno morao prijaviti za program Obzor Europa, nositelj pečata izvrsnosti mora ispunjavati kriterije odabira primjenjive na projekte s pečatom izvrsnosti koje je utvrdilo upravljačko tijelo te ujedno mora biti usklađen s primjenjivim pravilima o državnim potporama.

(*) Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1, kako je izmijenjena). Pročišćena verzija izmijenjene Uredbe dostupna je na internetskoj stranici Europske komisije samo u informativne svrhe: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/regulations_en

Kao upravljačko tijelo/drugo tijelo za financiranje, kako se možemo informirati o najnovijim događanjima i najboljim praksama u podupiranju prijedloga s pečatom izvrsnosti?

Namjenska zajednica prakse s pečatom izvrsnosti zainteresiranim tijelima koja upravljaju EFRR-om i drugim tijelima za financiranje i dalje će omogućivati razmjenu primjera najbolje prakse o tome kako poduprijeti prijedloge s pečatom izvrsnosti, pratiti novosti i pristupiti svim relevantnim informacijama i podacima o prijedlozima s pečatom izvrsnosti u njihovim regijama (broj, tražena sredstva itd.). Time bi se trebalo olakšati planiranje programa alternativnog financiranja.

Kao upravljačko tijelo/drugo tijelo za financiranje, kako se možemo informirati o prijedlozima u svojoj zemlji/regiji koji su dobili pečat izvrsnosti?

Nositelji pečata izvrsnosti moraju pristati na to da se ograničen skup informacija (tj. podaci za kontakt kao što su ime poduzeća, adresa poduzeća i e-adresa osobe za kontakt, sažetak prijedloga, iznos tražene financijske potpore i ključne riječi koje se upotrebljavaju) podijeli s tijelima koja upravljaju kohezijskom politikom te drugim javnim ili privatnim subjektima koji su potencijalno zainteresirani za financiranje ili podupiranje njihova poduzeća. Upravljačka tijela moći će pristupiti tim informacijama i obratiti se nositelju pečata izvrsnosti. Na namjenskoj internetskoj stranici o pečatu izvrsnosti dostupne su dodatne informacije o tome kako se koristiti pečatom izvrsnosti i kako pronaći podatke upravljačkog tijela za kontakt po zemljama.

Pod kojim uvjetima upravljačka tijela mogu financirati projekte koji su prijavljeni za program Obzor Europa, ali nisu odabrani za financiranje niti su dobili pečat izvrsnosti?

Kako bi se podupro u okviru kohezijske politike, projekt koji nema pečat izvrsnosti mora biti podvrgnut standardnom potpunom ocjenjivanju koje se zahtijeva u okviru programa kohezijske politike (pojednostavnjeno ocjenjivanje primjenjuje se *samo* na projekte s pečatom izvrsnosti i na operacije odabrane u okviru programa sufinanciranih u sklopu programa Obzor Europa).

Praktičan primjer

Projekt s pečatom izvrsnosti u okviru Akceleratora EIC-a u sklopu programa Obzor Europa (program rada EIC-a za 2022., str. 74., uključujući bilješke 63. i 64.)

MSP se prijavljuje na poziv na podnošenje prijedlogâ za program Obzor Europa i prolazi korake koji prethode evaluaciji ocjenjivačkog suda („GO“), navedene u godišnjem programu rada EIC-a. Unatoč visokoj kvaliteti ocjenjivački sud EIC-a smatra da se prijedlog projekta ne može financirati zbog nedostatka raspoloživih sredstava. MSP bi u uobičajenim okolnostima dobio pečat izvrsnosti (osim u posebnim slučajevima navedenima u programu rada EIC-a – na primjer, ako ne pristane na dijeljenje informacija o svojem prijedlogu).

MSP koji je nositelj pečata izvrsnosti zatim se može obratiti drugim tijelima za financiranje – na primjer, upravljačkim tijelima programâ kohezijske politike. Uz prethodno odobrenje podnositelja prijedloga i Komisija može podijeliti osnovne informacije, posebno podatke za kontakt, o uspješnoj prijavi. Prenošenje informacija o rezultatima evaluacije i drugih osjetljivih podataka zainteresiranim tijelima za financiranje podliježe sklapanju posebnih ugovora o povjerljivosti. Osim toga, Komisija uz pristanak podnositelja prijedloga može podijeliti informacije s drugim organizacijama koje mogu poduprijeti MSP, kao što je Europska poduzetnička mreža. Ta mreža može pružiti individualne usluge potpore MSP-ovima koji su nositelji pečata izvrsnosti kako bi im pomogla da pronađu relevantne alternativne izvore financiranja (uključujući programe financirane iz EFRR-a) te kako bi im pomogla u postupku prijave (uključujući moguću prilagodbu prijedloga projekta), izgradnji kapaciteta za postupke prijavljivanja i razvoju prezentacijskih vještina te im omogućila korištenje drugim relevantnim uslugama potpore kao što su povezivanje i pronalaženje odgovarajućih poslovnih partnera. Usluge Europske poduzetničke mreže, prilagođene potrebama svakog pojedinog nositelja pečata izvrsnosti, besplatno se pružaju predmetnom MSP-u u obliku paketa usluga u trajanju od tri do pet dana.

Kako bi poduprla projekte s pečatom izvrsnosti, upravljačka tijela mogu odrediti kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova prema pravilima programa Obzor Europa pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti spojivosti državne potpore utvrđeni u članku 25.a i poglavlju 1. GBER-a. U tom slučaju mogu primijeniti pravila za Akcelerator utvrđena u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor Europa („[i]znos bespovratnih sredstava ili nadoknadivog predujma, kao komponenata potpore Akceleratora, ne premašuje 70 % ukupnih prihvatljivih troškova

odabranog inovacijskog djelovanja” (članak 48. stavak 9. Uredbe o Okvirnom programu Obzor Europa) (⁹). Nadalje, kako je objašnjeno u posebnom programu za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (točka 1.1.2.), „kombinacija i obujam financiranja” u okviru Akceleratora „prilagodit će se potrebama poduzeća, njegovoj veličini i stupnju razvoja te prirodi tehnologije ili inovacija i trajanju inovacijskog ciklusa” (¹⁰).

Ako je to predviđeno u programu rada, nositelji pečata izvrsnosti koji su tu oznaku dobili u okviru EIC-a i programa Obzor Europa mogu imati koristi od događaja povezivanja koje organiziraju službe EIC-a za ubrzanje poslovanja radi povezivanja zajednice inovatora EIC-a – uključujući one koji imaju pečat izvrsnosti – i ulagatelja, partnera i javnih kupaca. Službe EIC-a za ubrzanje poslovanja ujedno pružaju usluge podučavanja i mentorstva, a inovatorima omogućuju pristup međunarodnim mrežama potencijalnih partnera, uključujući potencijalne industrijske partnere, radi dopune lanca vrijednosti, razvoja tržišnih prilika i/ili pronalaza ulagatelja ili drugih izvora privatnog ili korporativnog financiranja (¹¹).

Prijedlozi s pečatom izvrsnosti u okviru Akceleratora EIC-a ne promiču se samo među tijelima koja upravljaju programima EFRR-a, nego i među privatnim izvorima financiranja (npr. u okviru posebnih događaja e-predstavljanja i povezivanja koje organiziraju mreže i zajednice posvećene nositeljima pečata izvrsnosti te isticanjem pečata izvrsnosti na portalu InvestEU).

2. Prijenosi iz EFRR-a u program Obzor Europa

Prema članku 26. stavku 1. UZO-a države članice mogu zatražiti prijenos najviše 5 % svojih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja u bilo koji drugi fond ili instrument (ili više njih) u sklopu izravnog ili neizravnog upravljanja. Ograničenje od 5 % primjenjuje se na početnu nacionalnu dodjelu iz određenog fonda, a ne na određeni program ili (kategoriju) regije. Prenesena sredstva mogu se upotrijebiti samo za buduće proračunske obveze (tj. za sljedeće godine). Ta se sredstva moraju upotrijebiti u korist predmetne države članice (¹²).

Tako preneseni iznosi ne računavaju se u tematsku koncentraciju za EFRR.

Svi dijelovi programa Obzor Europa mogu primiti sredstva prenesena iz programa u okviru podijeljenog upravljanja.

Relevantno zakonodavstvo	UZO	Članak 26. UZO-a (Prijenos sredstava) i uvodna izjava 19.
	Obzor Europa	Članak 15. stavci 5. i 6.
Povezano zakonodavstvo	UZO	Članak 24. (Izmjena programâ)

Aspekti politike

Upravljačka tijela mogu se koristiti prenesenim sredstvima kako bi izvrsnim prijedlozima iz programa Obzor Europa iz svoje države članice/regije omogućila sudjelovanje u tom programu kad zbog proračunskih ograničenja oni inače ne bi mogli biti odabrani za potporu u okviru njega.

Prenesena sredstva mogu pružiti dodanu vrijednost ako se usmjere prema područjima istraživanja i inovacija koja su utvrđena kao prioriteta u nacionalnoj i/ili regionalnoj strategiji pametne specijalizacije (S3) i za koja se u pozivima na podnošenje prijedloga za program Obzor Europa obično zaprimi prekomjeran broj prijedloga. Međutim, zakonom se ne zahtijeva da ulaganja obuhvaćena prenesenim sredstvima odgovaraju prioritetima pametne specijalizacije.

Prijenosima se, među ostalim, omogućuje:

- veće sudjelovanje u programu Obzor Europa za korisnike iz regija/država članica koje su tradicionalno imale nisku stopu sudjelovanja i uspješnosti u tom programu,
- poticanje projekata u područjima koja su prepoznata kao prioriteta u okviru pametne specijalizacije,

(⁹) Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013.

(¹⁰) Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU.

(¹¹) Program rada EIC-a za 2022.

(¹²) Mogući su i prijenosi u druge programe kojima se izravno upravlja; vidjeti, na primjer, članak 4. stavak 14. Uredbe o CEF-u, primjenjiv na digitalni sektor, i članak 9. stavak 5. Uredbe o programu Digitalna Europa.

- očuvanje administrativnih kapaciteta na nacionalnoj/regionalnoj razini u postupcima odabira i praćenja projekata istraživanja i inovacija jer to neće činiti upravljачko tijelo prema pravilima UZO-a, nego odgovarajuća agencija prema pravilima programa Obzor Europa (posebno kad nema dovoljno izvrsnih projekata koji bi opravdali cjelokupni poziv na podnošenje prijedlogâ na nacionalnoj/regionalnoj razini u okviru programa na temelju UZO-a, kad postoji velik broj takvih izvrsnih prijedloga u okviru programa Obzor Europa ili kad tijelo koje upravlja programom na temelju UZO-a želi diversificirati svoju vrstu potpore).

Prijenosi su posebno prikladni za komponente usmjerene na jednog korisnika. U prvoj fazi programa Obzor Europa bit će dopušteni prijenosi samo za takve komponente.

Prenesena sredstva moraju se upotrijebiti u korist predmetne države članice. Država članica može ograničiti teritorijalno područje primjene prijenosa na određenu regiju (tj. regiju obuhvaćenu programom kohezijske politike iz kojeg se sredstva prenose).

Prijenosi državama članicama ili regijama s niskim stopama sudjelovanja u programu Obzor Europa mogu omogućiti da izgrade svoje kapacitete u području istraživanja i inovacija povećanjem sudjelovanja vlastitih pravnih subjekata u tom programu jer koristi od prijenosa mogu ostvariti samo korisnici iz te države članice/regije.

Isto tako, prijenos u program Obzor Europa nositeljima projekata kao što su MSP-ovi ili sveučilišta može pružiti prilike za učenje jer će zahvaljujući dodatnim sredstvima koje je njihova država članica ili regija stavila na raspolaganje za program Obzor Europa moći sudjelovati u njemu. Projekt će ući u pripremni postupak dodjele potpore te će u potpunosti podlijegati pravilima programa Obzor Europa, uključujući stope financiranja. Relevantna agencija Komisije pratit će projekt tijekom njegova trajanja.

Glavni koraci u postupku

<p>Priprema</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Prijenosi moraju biti izričito navedeni u sporazumu o partnerstvu (ili u zahtjevu za izmjenom programa ako se s tim složi odbor za praćenje) ⁽¹³⁾. Ako nisu navedeni u sporazumu o partnerstvu, mogu se zatražiti kasnije podnošenjem zahtjeva za izmjenom predmetnog programa u okviru podijeljenog upravljanja (uključujući njegov plan financiranja). — Za prijenose na temelju izmjene programa potrebno je prethodno odobrenje odbora za praćenje. Nadalje, „[a]ko se zahtjev odnosi na izmjenom programa, mogu se prenijeti samo sredstva za buduće kalendarske godine“. Za više pojedinosti o zahtjevima vidjeti članke 24. i 26. UZO-a. — Pri podnošenju zahtjeva za prijenos država članica/upravljачko tijelo mora objasniti kako bi prijenos koristio državi članici koja prenosi sredstva ili (u slučaju regionalnog programa) određenim regijama te kako bi pomogao da se postignu ciljevi instrumenta primatelja. Kako bi se olakšala provedba, u zahtjevu bi se mogla navesti komponenta programa Obzor Europa (npr. Akcelerator EIC-a) u koju bi se prenijela sredstva. — Za potrebe određivanja komponente i iznosa koji se prenosi službe Komisije na temelju dosadašnjih rezultata te države članice/regije u odabranoj komponenti mogu procijeniti iznos koji će se vjerojatno apsorbirati u predmetnom razdoblju.
<p>Komisijino ocjenjivanje zahtjeva</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Komisija mora uložiti prigovor na zahtjev za prijenos ako bi se njime ugrozilo postizanje ciljeva programa iz kojeg bi se sredstva prenijela. — Ako Komisija odobri prijenos, to se službeno potvrđuje u odluci o odobrenju sporazuma o partnerstvu ili izmjene programa. — Rok za odobrenje zahtjeva za prijenos prikazan je ispod ove tablice.

⁽¹³⁾ Tablica 4.2. predložka sporazuma o partnerstvu (Prilog II. UZO-u) o prijenosima u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja pruža informacije o određenom instrumentu u koji se prenosi iznos iz EFRR-a.

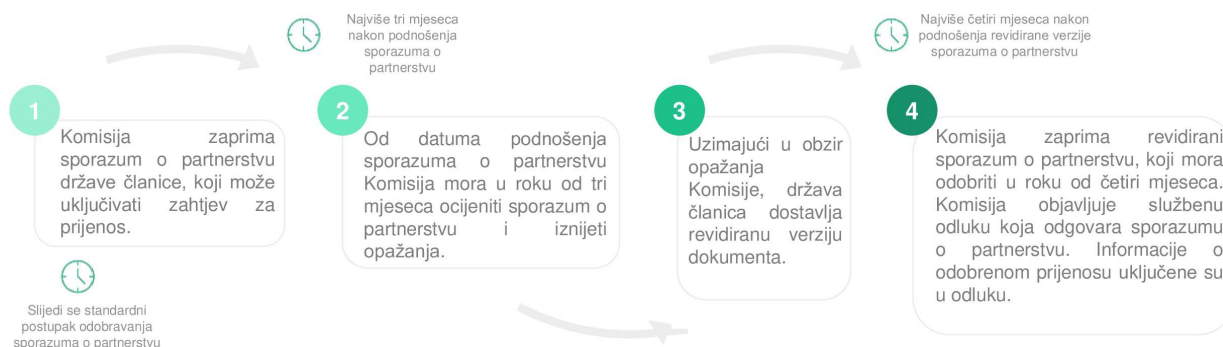
Dodjela potpore	<ul style="list-style-type: none"> — Nakon što se prijenos sredstava odobri, ona postaju dostupna u programu Obzor Europa u sljedećoj kalendarskoj godini za pozive na podnošenje prijedlogâ u toj godini. Od tog trenutka prenesena sredstva mogu se upotrijebiti u korist predmetne države članice/regije. Njima se mogu poduprijeti prijedlozi koji su podneseni u regijama/zemljama koje prenose sredstva i koje su pozitivno ocijenili neovisni stručnjaci, ali koji nisu mogli biti prihvaćeni zbog proračunskih ograničenja. Prijenos ne zamjenjuje, već dopunjuje potporu iz izvornog proračuna programa Obzor Europa. — Projekti se odabiru na temelju rang-liste koja proizlazi iz evaluacije projekata u okviru programa Obzor Europa ili posebnih pravila (pri čemu se poštuje nacionalno/regionalno namjensko izdvajanje prenesenog iznosa). Kad je riječ o Akceleratoru EIC-a, prenesena proračunska sredstva dodjeljivat će se prema redu zaprimanja zahtjeva u skladu s planiranjem zaključenja (postupci odabira provode se svaka tri mjeseca) dok se ne potroše. — Na prenesene iznose, koji podliježu istim uvjetima provedbe projekta kao svaki drugi projekt u okviru programa Obzor Europa, primjenjuju se pravila programa Obzor Europa. — Regija će se odrediti na razini oznake NUTS2. Podaci o financiranim projektima (analizirani po regijama) javno su dostupni na obavijesnoj ploči programa Obzor Europa. Na toj će ploči biti navedeno da je projekt podržan prenesenim sredstvima.
Provedba, praćenje i kontrola	<ul style="list-style-type: none"> — Provedbu (uključujući praćenje) nakon prijena više ne provode upravljačka tijela programâ u okviru podijeljenog upravljanja, nego isključivo Komisija prema pravilima programa Obzor Europa. Međutim, upravljačka tijela zadužena su za provedbu u slučaju povratka sredstava u fondove kohezijske politike i podnošenja zahtjeva za izmjenu programa. — Prijenos nema izravnih posljedica za nositelje projekta ili korisnike koji slijede pravila i postupke programa Obzor Europa.

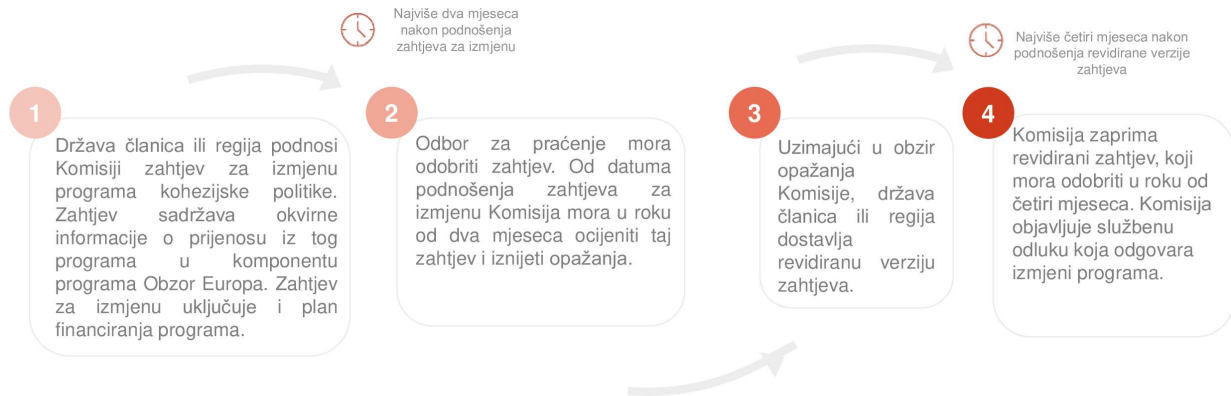
Vremenski plan podnošenja zahtjeva za prijenos

1. faza: Zahtjev za prijenos sredstava iz instrumenta kohezijske politike

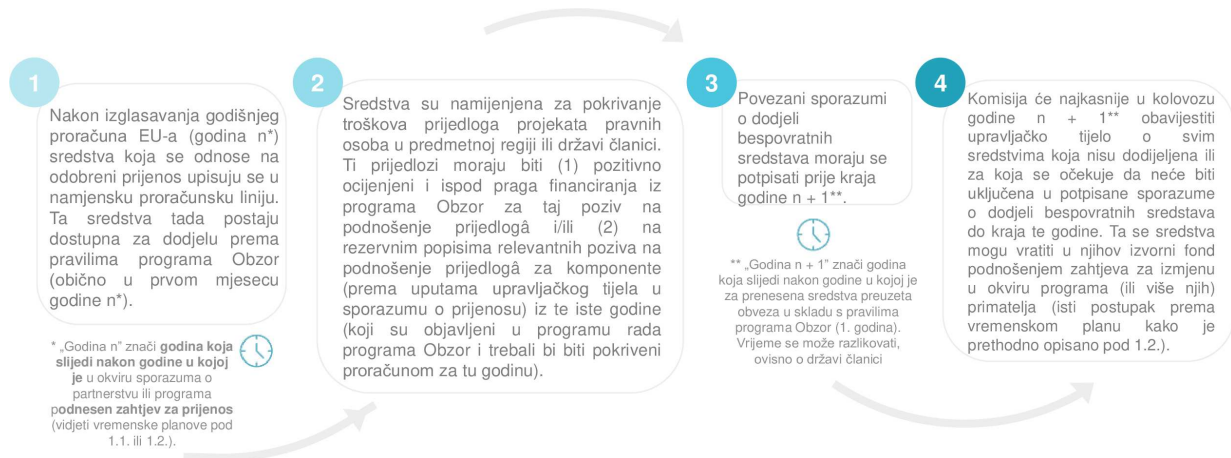
1.1. Zahtjev za prijenos putem sporazuma o partnerstvu

1.2. Zahtjev za prijenos uključen u izmjenu programa

2. faza: Provedba prenesenih sredstava u okviru programa Obzor Europa

Važno je znati

Mogu li se prenesena sredstva vratiti u njihov izvorni fond?

Ako Komisija nije preuzela pravnu obvezu za preneseni novac u okviru programa Obzor Europa do 31. kolovoza godine n + 1, odgovarajuća nedodijeljena sredstva mogu se vratiti u fond iz kojeg su prvotno prenesena. Zatim se mogu preraspodijeliti na jedan ili više programa (članak 26. stavak 7. UZO-a, članak 15. stavak 6. Uredbe o Okvirnom programu Obzor Europa) na zahtjev države članice.

Primjenjuje se isti postupak podnošenja zahtjeva za izmjenu programa (članak 24. UZO-a), a zahtjev se mora podnijeti Komisiji najmanje četiri mjeseca prije roka za (financijske) obveze (tj. do 31. kolovoza godine n + 1).

Vraćena sredstva zatim će se preraspodijeliti u program primatelja (ili više njih) te će podlijegati pravilima UZO-a.

Kad bi Komisija morala vratiti sredstva od korisnika programa Obzor Europa koji su primili prenesena sredstva iz EFRR-a, bi li ta sredstva bila vraćena u program EFRR-a?

Ne. Odobrena sredstva ne bi bila vraćena u izvornu proračunsku liniju (EFRR), nego bi ostala u relevantnom programu. U tom bi konkretnom slučaju ostala u programu Obzor Europa (u koji su prenesena iz EFRR-a).

Praktičan primjer

Država članica odluči dio sredstava iz određenog programa EFRR-a za buduće kalendarske godine prenijeti u program Obzor Europa ⁽¹⁴⁾ izmjenom programa u skladu s člankom 24. UZO-a.

Komisija je potvrdila da je prijenos odgovarajuće opravdan i da je u skladu s ciljevima programa iz kojeg će se sredstva prenijeti. Nakon što Odbor za praćenje dâ suglasnost, Komisija odobrava izmjene programa. Države članice i Komisija raspravljaju i o geografskom području primjene (određenom prema području programa iz kojeg se prenose sredstva), planiranoj upotrebi prenesenih sredstava u okviru programa Obzor Europa (na razini komponente programa Obzor Europa) i iznosu koji se prenosi na temelju procijenjenog „kapaciteta za apsorpciju” (na primjer, na temelju povijesnih statistika o sudjelovanju te zemlje/regije u sličnim pozivima na podnošenje prijedlogâ).

Država članica namjerava upotrijebiti prenesena sredstva za financiranje prijedloga MSP-ova u okviru poziva na podnošenje prijedlogâ za Akcelerator EIC u okviru programa Obzor Europa, i to putem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava koji se moraju sklopiti najkasnije do kraja godine $n + 1$ (tj. godine koja slijedi nakon godine u kojoj su sredstva prenesena u program Obzor Europa).

Sredstva se upotrebljavaju za financiranje prijedloga MSP-ova podnesenih u okviru Akceleratora EIC-a koji su ocijenjeni nakon odluke države članice o prijenosu novca.

Svi dodatni administrativni troškovi prijenosa (trenutačno) se pokrivaju iz Programa Obzor Europa. Procjena održivosti tog pristupa provest će se u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

Država članica može zatražiti povrat nedodijeljenih sredstava u EFRR u razdoblju do četiri mjeseca prije kraja godine $n + 1$ (tj. do 31. kolovoza), i to podnošenjem zahtjeva za izmjenu programa (ili više njih) u koji će ta sredstva biti uključena. Komisija mora odobriti taj zahtjev. Pravilo o opozivu počet će se primjenjivati od godine u kojoj su preuzete odgovarajuće proračunske obveze.

3. Kumulativno financiranje

Kumulativno financiranje znači da operacija/projekt dobiva potporu iz više fondova, programa ili instrumenata (uključujući sredstva iz fondova u okviru podijeljenog upravljanja i sredstva iz fondova kojima se izravno upravlja) za istu stavku troškova/rashoda. Kao i u slučaju drugih mehanizmima sinergije, kumulativno financiranje nije automatsko, nego je mogućnost koju tijela za upravljanje kohezijskom politikom i davatelj potpore mogu ispitati za programe EU-a kojima se izravno upravlja. Kumulativno financiranje može se primijeniti samo uz suglasnost svih uključenih strana (tj. upravljačkih tijela i davatelja potpore za programe EU-a kojima se izravno upravlja).

Relevantno zakonodavstvo	UZO	Članak 63. stavak 9.
	Obzor Europa	Članak 15. stavak 4.
Povezano zakonodavstvo	Program Digitalna Europa	Članak 23. stavak 1 ⁽¹⁾ .

⁽¹⁾ Treba napomenuti da članak 23. stavak 1. Uredbe o programu Digitalna Europa, kao i npr. članak 19. stavak 1. Uredbe o CEF-u sadržava iste odredbe kao i članak 15. stavak 4. Uredbe o programu Obzor Europa. Time se omogućuje usklađivanje provedbenih mehanizama koji se odnose na kumulativno financiranje tih programa.

Aspekti politike/potencijalne koristi

Kumulativno financiranje omogućuje raspodjelu financijskog opterećenja operacije i prevladavanje mogućih proračunskih ograničenja (npr. ograničenja koja proizlaze iz nižih stopa financiranja instrumenta) jer može omogućiti da se iz proračuna EU-a financira do 100 % sinergijskog projekta, pod uvjetom da se poštuju relevantna pravila o državnoj potpori. Omogućuje i podupiranje nacionalnih doprinosa, posebno u slabije razvijenim državama članicama i regijama.

Kumulativnim financiranjem ujedno se mogu udružiti sredstva iz različitih instrumenata EU-a u okviru izravnog i podijeljenog upravljanja, čime se omogućuje stopostotno financiranje sredstvima EU-a. Stoga kumulativno financiranje omogućuje jačanje veza između komplementarnih prioriteta u području istraživanja i inovacija u okviru poziva na podnošenja prijedlogâ za program Obzor Europa i programa EFRR-a (i povezanih strategija pametne specijalizacije (S3)).

⁽¹⁴⁾ U okviru ograničenja članka 26. stavka 1. UZO-a.

Glavni koraci u postupku

Priprema/programiranje

- Kumulativno financiranje između izravnog i podijeljenog upravljanja moguće je za iste rashode operacije, pod uvjetom da su uspostavljeni posebni dogovori radi usklađenosti s člankom 63. stavkom 9. UZO-a i člankom 191. stavkom 3. Financijske uredbe. Programska tijela trebala bi obratiti posebnu pozornost na sljedeće tumačenje članka 63. stavka 9. UZO-a i članka 191. stavka 3. Financijske uredbe te bi kumulativno financiranje trebala provesti tako da slijede praktične korake u nastavku.
- U članku 63. stavku 9. prvom podstavku UZO-a propisana je *zabrana dvostrukog prijavljivanja rashoda u skladu s UZO-om*, odnosno navedeno je da se ista stavka rashoda može nadoknaditi samo u okviru jednog Unijina instrumenta financiranja i da ne može postojati dvostruko Unijino financiranje povezano s istom stavkom rashoda. Ta zabrana dvostrukog prijavljivanja primjenjuje se na rashode koje je upravljačko tijelo prijavilo Komisiji u zahtjevu za plaćanje, a ne na zahtjev za plaćanje koji je korisnik podnio nacionalnim tijelima za određenu operaciju.
- Ta odredba odgovara članku 191. stavku 3. Financijske uredbe. Međutim, prema Financijskoj uredbi kumulativna dodjela bespovratnih sredstava iz proračuna EU-a dopuštena je ako je dopuštena temeljnim aktima. Za VFO za razdoblje 2021.– 2027. kumulacija bespovratnih sredstava dopuštena je prema većini temeljnih akata, uključujući program Obzor Europa, pod uvjetom da naknada ne iznosi više od 100 % prihvatljivih troškova.
- Upravljačko tijelo u programu kohezijske politike može navesti da namjerava dopustiti kumulativno financiranje i utvrditi područja u kojima bi se takvim financiranjem ostvarile koristi. Čak i ako se u programu ne navodi primjena tog mehanizma, kumulativno financiranje i dalje se može primijeniti ako su operacije u skladu s prioritetima programa.
- Upravljačka tijela i službe Komisije/davatelj potpore (za predmetni program EU-a kojim se izravno upravlja) zatim mogu dogovoriti provedbu koordiniranih poziva na podnošenje prijedlogâ.
Takvi bi pozivi na podnošenje prijedlogâ trebali biti uspostavljeni na sljedeći način:
  - upravljačka tijela i službe Komisije/davatelj potpore trebali bi ih koordinirati, a u idealnom slučaju trebali bi biti pokrenuti u isto vrijeme,
  - trebali bi sadržavati informacije o tome da za projekt može biti odobreno kumulativno financiranje (tj. potpora iz oba instrumenta) ako se podnositelj prijedloga odluči prijaviti na pozive za oba instrumenta i ako oba zahtjeva budu prihvaćena,
  - trebali bi sadržavati objašnjenje da se za svaku potporu moraju poštovati primjenjivi postupci i pravila o prihvatljivosti,
  - trebali bi sadržavati utvrđene stope financiranja i uvjete koji će se primjenjivati u sljedeća tri scenarija:
    - i. podnositelj prijedloga odlučio se prijaviti na pozive za oba instrumenta i oba su zahtjeva prihvaćena;
    - ii. podnositelj prijedloga odlučio se prijaviti na pozive za oba instrumenta, ali prihvaćen je samo jedan zahtjev;
    - iii. podnositelj prijedloga odlučio se prijaviti samo na jedan od poziva za dva instrumenta.

	<p>Osim toga, u pozivima na podnošenje prijedlogâ trebalo bi biti navedeno sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pravila o prihvatljivosti (ovisno o izvoru financiranja mogu postojati dva skupa pravila o prihvatljivosti), razdoblje prihvatljivosti troškova, trajanje projekta, izvještajna razdoblja, rokovi za davanje odobrenja za dvije bespovratne potpore (relevantna upravljačka tijela i davatelj potpore za program EU-a kojim se izravno upravlja trebali bi unaprijed uskladiti rokove); — stope financiranja koje će se primjenjivati u okviru obaju instrumenata (prema odgovarajućim zakonskim pravilima). Kombinirane stope financiranja ne smiju prelaziti 100 % prihvatljivih troškova i moraju biti u skladu s pravilima o državnim potporama; — sadržaj koji bi podnositelji prijedloga trebali iznijeti u prijedlozima (više informacija navedeno je pod naslovom „Dodjela potpore”).
Dodjela potpore	<ul style="list-style-type: none"> — Prijedlozi bi trebali uključivati sve elemente koje će upravljačko tijelo i davatelj potpore za program EU-a kojim se izravno upravlja evaluirati u svojim postupcima odabira. — Odabir i evaluacija prijedloga provest će se zasebno za svaki poziv, prema mehanizmima i pravilima svakog instrumenta. — Odabir u okviru jednog poziva nije jamstvo odabira u okviru drugog poziva. — U prijedlozima mora biti navedeno namjerava li se podnositelj prijedloga prijaviti na poziv za drugi instrument. <p>Ako se namjerava prijaviti na poziv za drugi instrument, potreba za učinkovitom koordinacijom instrumenata financiranja znači da u zahtjevu mora biti navedeno namjerava li podnositelj prijedloga nastaviti s potencijalno sufinanciranim projektom ako projekt odaberu i. samo upravljačka tijela ili ii. samo davatelj potpore u okviru programa EU-a kojim se izravno upravlja.</p> <ul style="list-style-type: none"> — U slučaju samo jedne uspješne prijave nadležno tijelo (upravljačko tijelo ili davatelj potpore u okviru izravnog upravljanja) sklapa s korisnikom sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u skladu s pravilima predmetnog fonda/instrumenta. Na primjer, ako je sporazum sklopljen s upravljačkim tijelom (za potporu u okviru programa kohezijske politike), primjenjuju se pravila iz UZO-a i pravila o državnim potporama EU-a te se izdaje dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu. — U slučaju uspješne prijave u okviru obaju poziva korisnik bi trebao sklopiti dva odvojena sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava – jedan s upravljačkim tijelom, tzv. dokument u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu, a drugi s davateljem potpore za program EU-a kojim se izravno upravlja. U oba sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava trebalo bi navesti i. primjenjiva pravila predmetnog fonda/instrumenta i ii. poveznicu s drugom dodijeljenom potporom. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa EU-a kojim se izravno upravlja označuje se kao „sinergijska aktivnost” u podatkovnom listu (ili tijekom pripreme dodjele potpore ili tijekom izmjene potpore) i stoga će se primjenjivati odgovarajuće opcionalne odredbe. — Odgovarajuća tijela (upravljačka tijela i davatelji potpore za programe kojima se izravno upravlja) moraju osigurati da kombinirane stope financiranja koje se primjenjuju na razini operacije ne prelaze 100 % prihvatljivih troškova.

	<ul style="list-style-type: none"> — U okviru podijeljenog upravljanja stopa financiranja koja se primjenjuje na razini operacije i stopa sufinanciranja na razini relevantnog prioriteta mogu se razlikovati. U okviru sinergijskih aktivnosti treba uzeti u obzir stopu sufinanciranja na razini prioriteta ali, u svrhu usklađivanja sa stopom financiranja u programu kojim se izravno upravlja te kako bi se osiguralo da proračun Unije ne pokriva više od 100 % prihvatljivih troškova, u konačnici će se primjenjivati stopa financiranja na razini operacije kako je utvrđena u dokumentu u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu.
Provedba, praćenje i kontrola	<p><i>Provedba</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Kako bi se omogućilo stopostotno financiranje iz proračuna Unije u skladu s namjerom da se postignu sinergijska djelovanja, za predmetni sinergijski projekt Komisiji bi trebalo dostaviti jedinstvenu izjavu o rashodima. Tu bi izjavu Komisiji trebala dostaviti tijela u okviru podijeljenog upravljanja u zahtjevu za plaćanje (ona bi trebala obuhvaćati prihvatljive troškove koje je korisnik prijavio upravljačkom tijelu, a koje je upravljačko tijelo dodalo kao dodatne informacije u taj zahtjev za plaćanje koji se podnosi Komisiji). Tako se neće prekršiti zabrana dvostrukog prijavljivanja rashoda Komisiji prema članku 63. stavku 9. UZO-a za potrebe plaćanja u okviru podijeljenog upravljanja. — Stoga korisnik prvo mora prijaviti sve prihvatljive rashode upravljačkom tijelu u skladu s uvjetima bespovratne potpore. — Nakon što se rashodi uključe u zahtjev za plaćanje koji se podnosi Komisiji u okviru podijeljenog upravljanja, upravljačko tijelo o tome obavještuje korisnika. To se odnosi na bilo koji zahtjev za plaćanje podnesen u skladu s člankom 91. UZO-a: za programe EFRR-a država članica podnosi najviše šest zahtjeva za plaćanje po programu, po fondu i po obračunskoj godini. Svake se godine može podnijeti jedan zahtjev za plaćanje u bilo koje vrijeme između sljedećih datuma: 28. veljače, 31. svibnja, 31. srpnja, 31. listopada, 30. studenoga i 31. prosinca. — Preslika izjave koju je korisnik dostavio upravljačkom tijelu (zajedno s preslikom informacija koje je upravljačko tijelo dostavilo korisniku kako bi potvrdilo da je rashod uključen u zahtjev za plaćanje koji se podnosi Komisiji) prilaže se kao popratni dokument uz zahtjev za plaćanje koji je korisnik podnio u sustav eGrants. — Troškovi se ni u kojem slučaju ne smiju prvo uključiti u zahtjev za plaćanje u okviru dodjele bespovratnih sredstava kojom se izravno upravlja jer u tom slučaju ne bi bili prihvatljivi za podijeljeno upravljanje. — Kad je riječ o zahtjevu za plaćanje koje je upravljačko tijelo podnijelo Komisiji, doprinos iz EFRR-a temelji se na pravilima o stopi sufinanciranja i maksimalnoj potpori iz fondova za svaki od prioriteta utvrđenih u članku 112. UZO-a (sufinanciranje na razini prioriteta). Doprinos iz programa kojim se izravno upravlja ne uračunava se u tu stopu sufinanciranja i treba ga prikazati kao nacionalni (javni) doprinos. — Važno je napomenuti da se zahtjevi za plaćanje u okviru podijeljenog upravljanja podnose na razini prioriteta, a ne po operaciji. Upravljačko tijelo za svaki bi zahtjev za plaćanje trebalo navesti iznose koji se odnose na sinergijske projekte u okviru svakog prioriteta.

- Nakon što upravljačko tijelo uključi rashode u zahtjev za plaćanje koji se podnosi Komisiji, korisnik/koordinator u sustav eGrants prenosi presliku izjave dostavljene upravljačkom tijelu (zajedno s preslikom informacija koje je upravljačko tijelo dostavilo korisniku kako bi potvrdilo da je rashod uključen u zahtjev za plaćanje koji se podnosi Komisiji) i dostavlja informacije o stopi sufinanciranja koju upravljačko tijelo primjenjuje (ili će primjenjivati) na razini operacije i na razini prioriteta te unosi sve informacije o provedbi aktivnosti prema pravilima programa kojim se izravno upravlja (putem Portala za financiranje i natječaje za elektroničko upravljanje bespovratnim sredstvima EU-a).
- To znači da korisniku neće moći biti isplaćena sredstva u okviru izravnog upravljanja sve dok ta preslika izjave za upravljačko tijelo ne bude dostavljena, što znači da će morati čekati najviše dva mjeseca.
- Oba davatelja potpore trebala bi raspolagati s dovoljno informacija i dokaza o drugom postojećem ili planiranom financiranju sredstvima EU-a kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje tijekom životnog ciklusa sinergijske aktivnosti. Sve dok su doprinosi ograničeni na određeni iznos na temelju koordiniranog postotka prihvatljivih troškova, ukupna kombinirana potpora EU-a neće prelaziti ukupne troškove.
- Provjerava se odgovornost za osiguravanje sukladnosti s pravilima o državnim potporama.
- Provedba tog pristupa neće zahtijevati dodatne mjere programskih tijela u okviru podijeljenog upravljanja osim obavješćivanja korisnika o datumu prijavljivanja relevantnog rashoda Komisiji.

Praćenje

- Ne postoji iznimka od pravila za kumulativno financiranje u svrhu izvješćivanja o provedbi EFRR-a. Potrebno je ispuniti Prilog VII. UZO-u i uzeti u obzir doprinose iz EFRR-a.
- Za potrebe zahtjeva za plaćanje u skladu s Prilogom XXIII. UZO-a doprinosi iz EFRR-a trebaju se smatrati financiranjem sredstvima EU-a. S druge strane, doprinosi iz instrumenata kojima se izravno upravlja trebaju biti prikazani kao javni (nacionalni) doprinosi.
- Upravljačko tijelo i davatelj potpore u okviru izravnog upravljanja utvrđuju rokove za izvješćivanje i plaćanje u skladu s primjenjivim pravilima kako bi se omogućio opisani pristup prema određenom redu (tj. prvo se izjava dostavlja upravljačkom tijelu (a upravljačko tijelo dostavlja izjavu Komisiji), a zatim se preslika izjave dostavlja u evidenciju za instrument kojim se izravno upravlja).
- Korisnici moraju slijediti pravila za provedbu, praćenje i kontrolu svih uključenih instrumenata/sredstava. Ako davatelj potpore iz programa/fonda kojim se izravno upravlja zahtijeva potvrdu o financijskim izvještajima za bespovratnu potporu kojom se izravno upravlja, revizor potvrde o financijskim izvještajima može se osloniti i na revizijske potvrde o rashodima u okviru podijeljenog upravljanja (u mjeri u kojoj obuhvaćaju iste troškove i iste uvjete prihvatljivosti).
- Projektima se mogu dodijeliti pretfinanciranje ili predujmovi u skladu s primjenjivim zakonskim pravilima i unaprijed dogovorenim stopom financiranja.

Važno je znati

Jesu li primjenjiva pravila EU-a o državnim potporama?

Pravila o državnim potporama EU-a primjenjuju se na dio projekta koji se financira iz EFRR-a. Potrebno je provjeriti te pravilno primijeniti i pravila o kumulativnom javnom financiranju utvrđena u pravilima o državnim potporama EU-a kojima se utvrđuje ukupno moguće javno financiranje za projekt/aktivnost.

U slučaju kumulativnog financiranja, mora li nacionalno tijelo za financiranje ili korisnici i dalje djelomično sudjelovati u financiranju?

To ovisi o stopama financiranja utvrđenima na razini projekta za oba izvora financiranja. U slučaju EFRR-a primjenjuju se pravila o državnim potporama te se prema njima određuje najviša dopuštena stopa financiranja na operativnoj razini. Kako bi se provjerila usklađenost s najvišom dopuštenom stopom financiranja, moraju se uzeti u obzir sva javna financiranja na razini projekta, uključujući potporu dobivenu iz, na primjer, EFRR-a i programa Obzor Europa u bilo kojem obliku.

4. Europska partnerstva

Upotreba sredstava iz EFRR-a kao nacionalnog doprinosa sufinanciranim i institucionaliziranim europskim partnerstvima

„Europsko partnerstvo” znači inicijativa u okviru koje se EU i privatni i/ili javni partneri (kao što su industrija, javna tijela ili zaklade) obvezuju zajednički podupirati razvoj i provedbu programa za istraživačke i inovacijske aktivnosti. Strateški istraživački i inovacijski program – u kojem sudjeluju i na koji se obvezuju svi partneri – temelj je svakog europskog partnerstva. Ta dugoročna vizija pretočena je u konkretne aktivnosti u okviru godišnjih programa rada. U okviru europskih partnerstava moraju se navesti njihovi konkretni ciljevi, zajedno sa skupom odgovarajućih ključnih pokazatelja uspješnosti.

U skladu s člankom 73. stavkom 4. UZO-a upravljačka tijela mogu odlučiti izravno pružiti potporu iz EFRR-a za operacije odabrane u okviru programa koji se sufinancira programom Obzor Europa (kao što je sufinancirano ili institucionalizirano europsko partnerstvo).

U članku 15. stavku 3. Uredbe o Okvirnom programu Obzor Europa navodi se da se financijski doprinosi iz programa EFRR-a ⁽¹⁵⁾ mogu smatrati doprinosom države članice sudionice sufinanciranom ili institucionaliziranom europskom partnerstvu, pod uvjetom da je to u skladu s pravilima iz UZO-a. Tijela koja provode programe koji se sufinanciraju programom Obzor Europa moraju biti imenovana posredničkim tijelima relevantnog programa EFRR-a (članak 71. stavak 5. UZO-a). Time se olakšava koordinacija i sinkronizacija programa Obzor Europa, relevantnog programa EFRR-a i nacionalne potpore. Iz programa EFRR-a može se pokriti (dio) nacionalnog doprinosa za sudjelovanje u takvim europskim partnerstvima. Odluka o doprinosu partnerstvu mora proizaći iz postupka odabira koji je u skladu s pravilima kohezijske politike.

Nadalje, slično kao u slučaju dodjele pečata izvrsnosti, upravljačka tijela operacijama koje su odabrane u okviru programa koji se sufinancira programom Obzor Europa takav doprinos mogu pružiti izravno (bez poziva na nadmetanje i posebnog postupka odabira), u skladu s člankom 73. stavkom 4. UZO-a. Međutim, kao i u slučaju dodjele pečata izvrsnosti, upravljačka tijela ipak bi trebala provesti pojednostavnjeno ocjenjivanje kako bi provjerila jesu li ti projekti u skladu s člankom 73. stavkom 2. točkama (a), (b) i (g) UZO-a. Takve operacije moraju biti i. u skladu s programom te s relevantnim strategijama na kojima se program temelji i pružati učinkovit doprinos postizanju specifičnih ciljeva programa, ii. obuhvaćene područjem primjene uvjeta koji omogućuje provedbu i usklađene s odgovarajućim strategijama i dokumentima u okviru planiranja uspostavljenima radi ispunjenja tog uvjeta koji omogućuje provedbu i iii. obuhvaćene područjem primjene relevantnog fonda i pripisane određenoj vrsti intervencije.

Upravljačka tijela na te operacije na sličan način mogu primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova utvrđene za program Obzor Europa.

Sukladnost s pravilima o državnoj potpori može se osigurati poštovanjem uvjeta sukladnosti iz članka 25.c GBER-a koji pružaju mogućnost primjene prihvatljivih troškova i stopa financiranja utvrđenih za program Obzor Europa na projekte istraživanja i razvoja odabrane u okviru programa koji se sufinancira programom Obzor Europa ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u tom članku.

Doprinosi europskim partnerstvima iz programa EFRR-a moraju biti u skladu s pravilima o zabrani dvostrukog prijavljivanja rashoda utvrđenima u članku 63. stavku 9. UZO-a. Isti se troškovi ne smiju dvaput prijaviti Komisiji. Dvije su vrste europskih partnerstava relevantne za provedbu članka 15. stavka 3. Uredbe o programu Obzor Europa.

⁽¹⁵⁾ Ove smjernice usmjerene su na sinergije između programa Obzor Europa i EFRR-a, ali slična logika vrijedi i za ostale programe navedene u članku 15. stavku 3.

- **Sufinancirana europska partnerstva** (koja se podupiru u okviru „sufinanciranih aktivnosti programa“) temelje se na sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava između Komisije i konzorcija partnera (obično su to državna ministarstva ili agencije za financiranje istraživanja i inovacija). Partneri se obvezuju na financijske doprinose i doprinose u naravi. To su partnerstva zemalja EU-a čiji su nacionalni/regionalni izvori financiranja istraživanja i druga javna tijela središnji akteri konzorcija. EU sufinancira program koji provode subjekti koji upravljaju aktivnostima istraživanja i inovacija i financiraju ih. Glavne aktivnosti koje se uspostavljaju u okviru sufinanciranih europskih partnerstava uključuju zajedničke pozive na podnošenje prijedloga u okviru kojih se financiraju transnacionalni projekti u području istraživanja i inovacija, pri čemu svaki partner osigurava proračun za svoje subjekte koji sudjeluju u projektima, a EU osigurava dodatno financiranje.
- **Institucionalizirana europska partnerstva** programi su istraživanja i inovacija. Može ih provoditi i. nekoliko država članica (na temelju odluke Vijeća i Europskog parlamenta u skladu s člankom 185. UFEU-a) te ih mogu provoditi ii. tijela osnovana odlukom Vijeća prema članku 187. UFEU-a (na primjer, zajednička poduzeća) ili iii. zajednice znanja i inovacija Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) u skladu s Uredbom o EIT-u i Strateškim inovacijskim programom EIT-a. Očekuje se da će imati dugoročnu perspektivu i da će uključivati određenu integraciju.

Na slici 1. u nastavku pregled je svih sufinanciranih, suprogramiranih i institucionaliziranih europskih partnerstava u okviru prvog strateškog plana za razdoblje 2019.–2024. u sklopu programa Obzor Europa. Za primjenu članka 15. stavka 3. Uredbe o programu Obzor Europa relevantno je 20 sufinanciranih i institucionaliziranih europskih partnerstava u kojima sudjeluju države članice.

Slika 1.

Pregled četiriju klastera europskih partnerstava

Portfelj europskih partnerstava (49)

II. stup – Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost

III. stup – Inovativna Europa

1. klaster: Zdravlje	4. KLASTER: Digitalizacija, industrija i svemir	5. KLASTER: Klima, energija i mobilnost	6. KLASTER: Hrana, biogospodarstvo, poljoprivreda...	EIT	POTPORA INOVACIJSKIM EKOSUSTAVIMA
Inicijativa za inovativno zdravlje	Ključne digitalne tehnologije	Čisti vodik	Europa kao kružno biogospodarstvo	InnoEnergy	Inovativni MSP-ovi
Partnerstvo za globalno zdravlje	Pametne mreže i usluge	Čisto zrakoplovstvo	Špašavanje bioraznolikosti radi očuvanja života na Zemlji	Klima	
Preobrazba zdravstvenih sustava	Europsko računalstvo visokih performansi	Istraživanja o upravljanju značajnim prometom na jedinstvenom europskom tržištu	Klimatski neutralno, održivo i produktivno plavo gospodarstvo	Digitalizacija	
Procjena rizika od kemikalija	Europsko partnerstvo za mjeriteljstvo (čl. 185.)	Europska željeznica	Water4All	Hrana	
EIP za zdravlje	AI-Data-Robotics	Prelazak na čiste energije	Zdravlje i dobrobit životinja	Zdravlje	
Rijetke bolesti	Fotonika	Poticanje urbanih tranzicija	Ubrzavanje tranzicija poljoprivrednih sustava	Sirovine	
Akcijski plan „jedino zdravlje“ za borbu protiv antimikrobne otpornosti	Proizvedeno u Europi	Baterije	Poljoprivreda podataka	Proizvodnja	
Personalizirana medicina	Čisti čelik – niskougljična proizvodnja čelika	Vodni promet s nulom stopom emisija	Siguran i održiv prehrambeni sustav	Gradska mobilnost	
Prilagodljivost na pandemije Sufinancirano ili suprogramirano	Processes4Planet	Cestovni promet s nulom stopom emisija		Kulturne i kreativne industrije	
	Globalni konkurentni svemirski sustavi	Built4People			
		Povezana i automatizirana mobilnost (CCAM)			

OBUHVAĆENO II. I III. STUPOM

Europski oblak za otvorenu znanost

  Institucionalizirana partnerstva (na temelju članka 185. ili 187.)
  Institucionalna partnerstva/ZZI-ji EIT-a
  Sufinancirano
  Suprogramirano (NB! Kombiniranje fondova nije moguće)
  Europska partnerstva u kojima sudjeluju države članice

Dobro je znati

Suprogramirana europska partnerstva temelje se na memorandumu o razumijevanju potpisanom između Komisije i partnera koji nisu EU. Takva partnerstva ne ispunjavaju uvjete za upotrebu sredstava iz EFRR-a kao nacionalnog doprinosa jer ne postoji mogućnost kombiniranog financiranja (moguće je samo paralelno ili uzastopno financiranje). Za takve vrste partnerstava sredstva iz EFRR-a mogu se upotrijebiti kao nacionalni doprinos dodatnim aktivnostima partnerstava ako su te aktivnosti utvrđene u planu dodatnih aktivnosti. Europski oblak za otvorenu znanost trenutačno je jedino suprogramirano europsko partnerstvo u kojem sudjeluju države članice.

Relevantno zakonodavstvo	UZO	Članak 63. stavak 9., članak 71. stavak 5., članak 73. stavak 4. i uvodna izjava 61.
	Obzor Europa	Članak 15. stavak 3.
Povezano zakonodavstvo	Uredba o općem skupnom izuzeću (GBER)	Članci 25.c i 25.d (Državne potpore)

Aspekti politike/potencijalne koristi

Europska partnerstva uspostavljaju se kako bi se ostvarili prioriteti EU-a. Budući da uključuju javni i privatni sektor, omogućuju suočavanje s globalnim pitanjima koja zahtijevaju kritičnu masu i dugoročnu viziju koju partneri dijele i kojoj su predani. U okviru partnerstava ne provode se samo zajednički pozivi na podnošenje prijedlogâ, nego i niz dodatnih aktivnosti kojima se podupire uvođenje rezultata istraživanja i inovacija na društvenoj, tržišnoj i regulatornoj razini.

Europska partnerstva ključan su pokretač sinergija jer omogućuju udruživanje i koordiniranje upotrebe resursa dostupnih iz različitih instrumenata, programa i fondova na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Ujedno pomažu u jačanju EIP-a poticanjem prekogranične suradnje, usklađivanjem planova za istraživanje i inovacije, poboljšanjem vještina i povećanjem kapaciteta europskih poduzeća za apsorpciju. Europskim partnerstvom u kojem sudjeluju države članice posebno se nastoji postići znanstvena, upravljačka i financijska integracija nacionalnih istraživačkih programa u određenom području. U prošlosti je sudjelovanje „država članica širenja” u partnerstvima EU-a za istraživanje i inovacije bilo ograničeno zbog nedostatka iskustva ili dostupnog financiranja za transnacionalnu suradnju. Europskim partnerstvima nastoje se ostvariti prioriteti EU-a i stoga je važno ojačati sudjelovanje nedovoljno zastupljenih zemalja, povećati komplementarnosti u cijelom EU-u i podijeliti ostvarene koristi. To je vrlo važno jer se neki prioriteti programa Obzor Europa nastoje ostvariti samo u okviru europskih partnerstava, što znači da države članice moraju sudjelovati ako njihovi subjekti žele sudjelovati u pozivima na podnošenje prijedlogâ i drugim aktivnostima koje se provode u okviru partnerstava.

Mogućnost da se doprinosi iz programa EFRR-a priznaju kao nacionalni doprinosi u partnerstvima u okviru programa Obzor Europa velik je poticaj za transnacionalnu suradnju. Time se ujedno povećava učinak ulaganja u istraživanje i inovacije iz različitih fondova EU-a usklađivanjem ulaganja sa zajedničkim prioritetima EU-a.

Nova pravila olakšavaju udruživanje sredstava iz EFRR-a i programa Obzor Europa u okviru sufinanciranih partnerstava u sklopu programa Obzor Europa, što regijama omogućuje udruživanje s drugim zemljama i regijama EU-a radi ostvarivanja povezanih prioriteta pametne specijalizacije. Najveća je prednost povećanje sudjelovanja slabije razvijenih regija i država članica u transnacionalnoj suradnji unutar okvira partnerstava.

Stoga sufinanciranje koje EU pruža u okviru partnerstava može stvoriti posebnu dodanu vrijednost ako se prioriteti utvrđeni u okviru programa Obzor Europa i strategije pametne specijalizacije (S3) podudaraju ili dopunjuju.

Glavni koraci u postupku –s sufinancirana europska partnerstva

Priprema/programiranje	<ul style="list-style-type: none"> — Nacionalna tijela/dionici trebali bi stupiti u dijalog sa svojim upravljačkim tijelom mnogo prije službenih pregovora o programu s Komisijom. — Upravljačko tijelo i nacionalni/regionalni dionici trebali bi utvrditi prioritete u području istraživanja i inovacija u programima koji su u skladu s prioritetima strategije pametne specijalizacije (S3), planirati odgovarajuće mjere fonda kohezijske politike i započeti dijalog s koordinatorima/kontaktiranim točkama sufinanciranog europskog partnerstva kako bi razumjeli vrste aktivnosti i resurse koje treba planirati. — Za sufinancirana europska partnerstva sve se dogovara u kontekstu sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava – uključujući stopu naknade EU-a za prihvatljive troškove i ukupni proračun za cjelokupno trajanje partnerstva. Godišnji plan rada, koji mora odobriti Komisija, sadržava opis aktivnosti partnerstva. Konzorcij sam odlučuje o tome kako će dodijeliti sredstva EU-a, pri čemu mora poštovati pravila utvrđena u dokumentu u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu.
-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> — Ukupni doprinos EU-a izračunava se kao postotak ukupnih prihvatljivih troškova. Stopa financiranja u okviru programa Obzor Europa za sufinancirana europska partnerstva obično iznosi 30 % (50 % u iznimnim slučajevima). Konzorcij ima potpunu diskreciju pri odlučivanju o tome kako će doprinos EU-a za planirano partnerstvo raspodijeliti među korisnicima koji su strane u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa, što znači da stopa financiranja može biti viša ili niža za određene aktivnosti i/ili korisnike. Ako se u okviru programa EFRR-a, u skladu s njegovim ciljevima, iz EFRR-a pruža potpora za program koji se sufinancira programom Obzor Europa, tijela koja provode aktivnosti koje proizlaze iz programa koji se sufinancira programom Obzor Europa (npr. nacionalna tijela za financiranje) trebaju biti imenovana posredničkim tijelima u okviru relevantnih programa. Prema članku 71. stavku 3. UZO-a dogovori između upravljačkog tijela i posredničkog tijela (ili više njih) moraju biti sklopljeni u pisanom obliku. — Doprinos iz programa EFRR-a daje se za određeni projekt financiran na nacionalnoj ili regionalnoj razini, a primatelj tog doprinosa korisnik je tog projekta (u kontekstu kohezijske politike upotrebljava se izraz „operacija”). — Uz navedene planove za pružanje doprinosa projektima odabranima u okviru europskih partnerstava s određenim nacionalnim doprinosom treba navesti i objašnjenje u programu EFRR-a. — Doprinos programa EFRR-a europskom partnerstvu mora biti obuhvaćen područjem primjene primjenjivog uvjeta koji omogućuje provedbu (tj. strategijom pametne specijalizacije (S3)) i u skladu s odgovarajućim ciljevima i područjem primjene određenog programa. Doprinos europskom partnerstvu može se utvrditi i prije, u relevantnoj strategiji pametne specijalizacije (S3), kao mjera za poboljšanje suradnje u prioritetnim područjima s partnerima izvan određene države članice.
Dodjela potpore	<ul style="list-style-type: none"> — Za operacije odabrane u okviru programa aktivnosti koji se sufinancira programom Obzor Europa upravljačko tijelo može odlučiti izravno dodijeliti potporu iz programa EFRR-a, pod uvjetom da je to u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 73. stavku 4. UZO-a (koji se odnosi na usklađenost s ciljevima programa, područjem primjene fonda i primjenjivim uvjetima koji omogućuju provedbu). Upravljačka tijela ujedno mogu primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova utvrđene za program Obzor Europa (oni se utvrđuju u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu). — Financijsko upravljanje sufinanciranim europskim partnerstvom isto je kao i za bilo koji drugi projekt programa Obzor Europa (tj. korisnici iz sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava provode aktivnosti i izvješćuju Komisiju o svojim troškovima). — Prijavljeni troškovi moraju biti u skladu s pravilima programa Obzor Europa o prihvatljivim troškovima i s posebnim pravilima o sufinanciranju programa kako su definirana u predlošku sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava (npr. potrebno je slijediti pravila o odabiru transnacionalnih projekata). Mogući su i doprinosi u naravi i financijski doprinosi, pod uvjetom da su prihvatljivi u okviru fondova kohezijske politike i programa Obzor Europa. — Za program Obzor Europa prihvatljivi troškovi nadoknađuju se u skladu s primjenjivom stopom financiranja (to je obično 30 % ukupnog iznosa koji je prikupio konzorcij, što može uključivati financijske doprinose u okviru programa koji se sufinanciraju iz EFRR-a u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe o Okvirnom programu Obzor Europa). — Doprinos iz programa Obzor Europa prenosi se nacionalnom tijelu za financiranje preko koordinatora i upotrebljava se kao dodatno financiranje za program aktivnosti.

	<p>— Konzorcij koji provodi sufinancirane aktivnosti programa samostalno upravlja doprinosom EU-a i odlučuje (na primjer, u svojem sporazumu o konzorciju) o tome kako će dodijeliti i raspodijeliti sredstva aktivnostima i korisnicima. Korisnici sufinancirane aktivnosti programa (nacionalna tijela za financiranje) izvješćuju upravljačko tijelo o svojim prihvatljivim troškovima. Primjerak izjave dostavlja se davatelju potpore iz programa Obzor Europa.</p> <p>— Isti postupak kao i za kumulativno financiranje primjenjuje se kad se daje doprinos iz programa EFRR-a (vidjeti prethodno navedeno).</p>
--	--

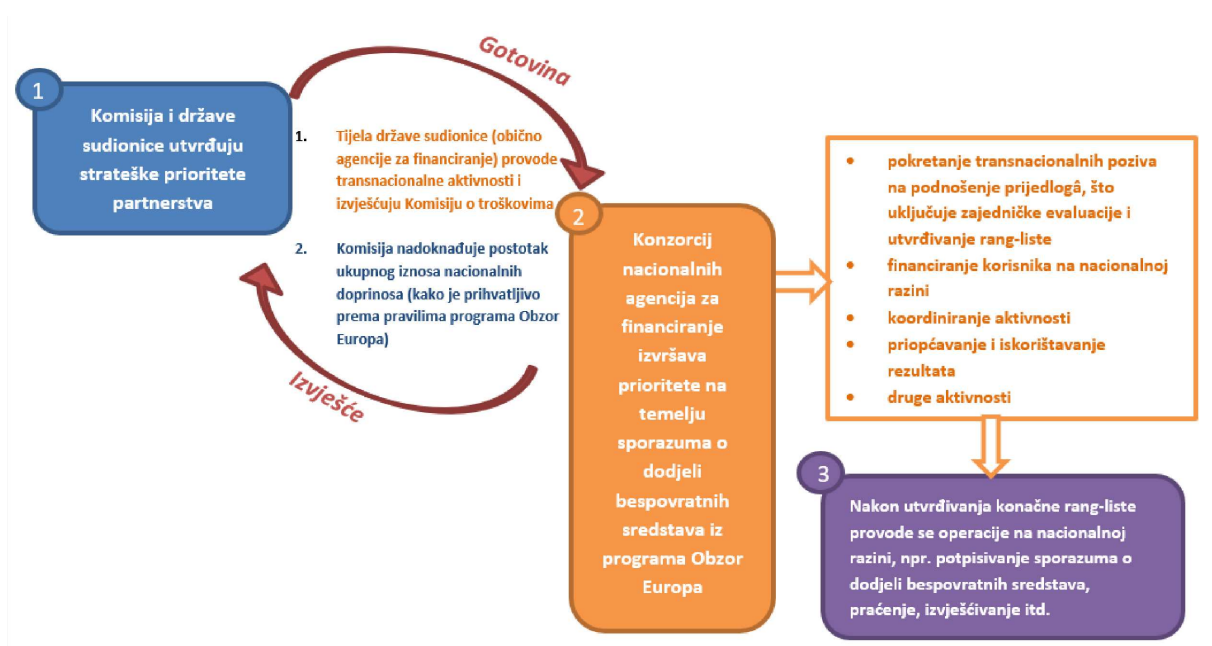

Praktičan primjer

- Država članica ili regija sudjeluje u konzorciju nacionalnih tijela za financiranje u okviru sufinanciranog europskog partnerstva.
- Država članica ili regija program EFRR-a namjerava iskoristiti za pokrivanje dijela nacionalnog doprinosa sufinanciranom europskom partnerstvu.
- Nacionalno tijelo za financiranje (tj. posredničko tijelo za program EFRR-a) izvješćuje tijelo koje upravlja programom Obzor Europa da pruža financijsku potporu/financiranje svojim korisnicima u vrijednosti od 100 milijuna EUR. Nacionalno tijelo za financiranje dobiva naknadu u iznosu od 30 % iz programa Obzor Europa (30 milijuna EUR).
- Preostalih 70 milijuna EUR može se sufinancirati iz programa EFRR-a (npr. uz stopu sufinanciranja od 50 %; mora se poštovati stopa sufinanciranja programskog prioriteta – članak 112. UZO-a).
- Stoga bi se ukupni trošak od 100 milijuna EUR pokrio na sljedeći način: 30 milijuna EUR iz programa Obzor Europa, 35 milijuna EUR iz EFRR-a i 35 milijuna EUR iz državnog proračuna.
- Rashode i troškove treba prijaviti te o njima treba izvijestiti u skladu s prethodno navedenim pravilima o kumulativnom financiranju.

Slika 2.

Kako funkcionira sufinancirano europsko partnerstvo?

Praktični primjeri transnacionalnog zajedničkog poziva na podnošenje prijedlogâ – korisnik kojeg je na nacionalnoj razini odabrala nacionalna agencija za financiranje

Sljedeći su primjeri hipotetski. Konačnu odluku donosi relevantna država članica.

Svaka država članica uključena u sufinancirano europsko partnerstvo svoje sudionike obično financira na nacionalnoj razini u okviru vlastitih nacionalnih postupaka i na temelju vlastitih nacionalnih pravila.

Iz perspektive predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa u okviru sufinanciranog partnerstva, ona će se smatrati primateljem „financijske potpore trećoj strani”.

Iz nacionalne perspektive, taj nacionalni korisnik može pripadati jednoj od kategorija navedenih u nastavku.

1. Korisnik koji se u potpunosti financira iz programa koji se sufinancira iz EFRR-a.

- Nacionalni korisnik potpisuje **samo jedan** nacionalni sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s nacionalnom agencijom za financiranje. U njemu se utvrđuju uvjeti pod kojima će nacionalna agencija za financiranje isplatiti novac iz EFRR-a.
- Nacionalna agencija za financiranje smatra se posredničkim tijelom (iz perspektive UZO-a) i prijavljuje svoje troškove (tj. financiranje iz EFRR-a koje je pružila nacionalnom korisniku) davatelju potpore iz programa Obzor Europa^[1] i svojem nadležnom upravljačkom tijelu. Oba tijela o tome zatim izvješćuju Komisiju.

2. Korisnik koji se sufinancira iz EFRR-a i drugog nacionalnog izvora (ili više njih) kojim upravlja ista nacionalna agencija za financiranje.

- Nacionalni korisnik potpisuje **jedan** nacionalni sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u kojem se utvrđuju uvjeti pod kojima će nacionalna agencija za financiranje isplatiti novac iz EFRR-a. Nacionalni korisnik zatim potpisuje **drugi** nacionalni sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u kojem se utvrđuju uvjeti pod kojima će nacionalna agencija za financiranje isplatiti drugi iznos novca iz nacionalnog izvora.
- Nacionalna agencija za financiranje smatra se posredničkim tijelom (iz perspektive UZO-a) i izvješćuje o oba sljedeća troška:
  - trošku financiranja nacionalnog korisnika iz EFRR-a (o tome izvješćuje nadležno upravljačko tijelo),
  - ukupnom trošku^[2] financiranja iz EFRR-a i drugog nacionalnog financiranja koje je nacionalna agencija za financiranje pružila nacionalnom korisniku (o tome izvješćuje davatelja potpore iz programa Obzor Europa^[3]).

U oba slučaja nacionalna agencija za financiranje mora slijediti postupak za kumulativno financiranje (vidjeti odjeljak 3. o kumulativnom financiranju) te u sustav eGrants prenijeti presliku izjave koju je korisnik dostavio upravljačkom tijelu (zajedno s preslikom informacija koje je upravljačko tijelo dostavilo korisniku kako bi potvrdilo da je taj rashod uključen u zahtjev za plaćanje poslan Komisiji) kao popratni dokument uz zahtjev za plaćanje.

^[1] Pod kategorijom troškova „financijska potpora trećoj strani” u okviru predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa u okviru sufinanciranog partnerstva

^[2] Pod kategorijom troškova „financijska potpora trećoj strani” u okviru predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa u okviru sufinanciranog partnerstva

^[3] Pod kategorijom troškova „financijska potpora trećoj strani” u okviru predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa u okviru sufinanciranog partnerstva

Važno je znati**Kako se utvrđuju doprinosi i obveze iz programa Obzor Europa?**

Obveze i doprinosi za sufinancirana europska partnerstva utvrđuju se u pet faza:

1. okvirna početna obveza;
2. opća obveza pri potpisivanju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
3. godišnja obveza pri definiranju godišnjeg programa rada (npr. definiranje proračunskog doprinosa za poziv na podnošenje prijedlogâ);
4. konačna obveza pri davanju suglasnosti za rang-listu/odabir prijedloga i potpisivanju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava;
5. doprinos (tj. plaćanje sredstava).

Ako partnerstvo postane posredničko tijelo u programu EFRR-a u skladu s člankom 71. stavkom 5. UZO-a, u pisanom sporazumu (partnerstvo) između upravljačkog tijela i tog posredničkog tijela moraju se jasno navesti odgovornosti svake strane u vezi s obavljanjem zadaća koje je upravljačko tijelo delegiralo tom posredničkom tijelu.

Glavni koraci u postupku – institucionalizirana europska partnerstva (članci 185. i 187. UFEU-a)

Priprema/programiranje	<ul style="list-style-type: none"> — Doprinosi i aktivnosti definirani su odlukom Europskog parlamenta i Vijeća (članak 185. UFEU-a) ili uredbom Vijeća (članak 187. UFEU-a). Doprinos EU-a mora biti barem jednak doprinosu partnera izvan EU-a. — Ako se iz programa EFRR-a, u skladu s njegovim ciljevima, podupire partnerstvo koje se ujedno sufinancira programom Obzor Europa, tijelo koje upravlja relevantnim programom imenuje zajedničko poduzeće (članak 187. UFEU-a) ili decentraliziranu provedbenu strukturu (članak 185. UFEU-a) ⁽¹⁶⁾ kao posredničko tijelo u skladu s člankom 71. stavkom 5. UZO-a. Prema članku 71. stavku 3. UZO-a dogovori između upravljačkog tijela i posredničkog tijela (ili više njih) moraju biti sklopljeni u pisanom obliku. — Doprinos iz programa EFRR-a daje se određenom projektu. Primatelj takvog doprinosa iz EFRR-a korisnik je projekta (projekt je poznat kao operacija u kontekstu kohezijske politike). — Doprinos institucionaliziranom europskom partnerstvu navodi se uz obrazloženje u odjeljku o sinergijama i komplementarnostima programa. — Doprinos institucionaliziranom europskom partnerstvu mora ispunjavati kriterije primjenjivog uvjeta koji omogućuje provedbu (tj. strategije pametne specijalizacije (S3)) i biti u skladu s odgovarajućim ciljem i područjem primjene programa u skladu s člankom 73. stavkom 4. UZO-a. Doprinos institucionaliziranom europskom partnerstvu može se utvrditi i prije, u relevantnoj strategiji pametne specijalizacije (S3), kao mjera za poboljšanje suradnje u prioritetnim područjima s partnerima izvan određene države članice. U pisanom sporazumu između upravljačkog tijela i posredničkog tijela (partnerstvo) treba jasno utvrditi odgovornosti za obavljanje tih zadaća.
-------------------------------	---

⁽¹⁶⁾ Samo se na jednu inicijativu u okviru programa Obzor Europa odnosi članak 185. UFEU-a: Europskog partnerstva za mjeriteljstvo kojim upravlja EURAMET.

Dodjela potpore	<ul style="list-style-type: none"> — Upravljačko tijelo može odlučiti izravno dodijeliti potporu iz programa EFRR-a, pod uvjetom da je to u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 73. stavku 4. UZO-a. Upravljačka tijela ujedno mogu primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova utvrđene za program Obzor Europa (koji se utvrđuju u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu). — Sredstva koja države sudionice pružaju svojim nacionalnim subjektima u projektima zajedničkog poduzeća uračunavaju se kao financijski doprinosi zajedničkom poduzeću. U skladu s relevantnim pravilima o upravljanju doprinosima država sudionica ⁽¹⁷⁾ države sudionice moraju do 31. siječnja svake godine izvijestiti upravni odbor o okvirnim financijskim doprinosima koji će se isplatiti u toj financijskoj godini. Pritom bi države sudionice trebale navesti koji udio tih doprinosa dolazi iz fondova kohezijske politike. — U slučaju središnjeg upravljanja financijskim doprinosima (kad korisnik potpisuje jedan sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava sa zajedničkim poduzećem koje provodi doprinose EU-a i nacionalne doprinose), programska sredstva iz EFRR-a isplaćuju se provedbenoj strukturi nakon odabira prijedloga i utvrđivanja nacionalnih/regionalnih doprinosa. U tom se slučaju primjenjuju isključivo pravila programa Obzor Europa u fazi evaluacije i odabira u okviru poziva na podnošenje prijedlogâ i u fazi plaćanja. — U slučaju koordiniranog plaćanja nacionalno tijelo ne prenosi sredstva provedbenoj strukturi, nego ih nadoknađuje izravno korisnicima na temelju nacionalnog sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Nacionalna pravila ili pravila o financiranju iz EFRR-a primjenjuju se na cjelokupni nacionalni doprinos. Međutim, poziv na podnošenje prijedlogâ, evaluacija i odabir podliježu isključivo pravilima programa Obzor Europa. <p>Neovisno o vrsti provedbe doprinosa, u okviru istog poziva na podnošenje prijedlogâ mogu postojati aktivnosti koje se zajednički financiraju sredstvima iz EFRR-a i sredstvima iz programa Obzor Europa ili Digitalna Europa.</p>
------------------------	---

Glavni koraci u postupku – primjenjivo i na sufinancirana i na institucionalizirana europska partnerstva (članak 185. ili 187. UFEU-a)

Priprema/programiranje	— Nova europska partnerstva utvrđuju se u okviru strateškog planiranja u sklopu programa Obzor Europa i povezanog postupka strateške koordinacije. Države članice u potpunosti su uključene u skladu s člankom 6. stavkom 5. posebnog programa za provedbu Okvirnog programa Obzor Europa.
Provedba, praćenje i kontrola	<ul style="list-style-type: none"> — U okviru partnerstava mora se uspostaviti sustav praćenja u skladu sa zahtjevima iz članka 45., Priloga III. i Priloga V. Uredbi o Okvirnom programu Obzor Europa. Podaci o praćenju trebali bi se pohranjivati u istu bazu podataka kao i za ostale komponente programa Obzor Europa. Tako će objedinjeni podaci koji se odnose na prijedloge i projekte financirane u okviru europskih partnerstava postati dostupni u okviru sustava eCORDA i na obavijesnoj ploči programa Obzor Europa. Uz ključne smjerove učinaka programa Obzor Europa, za europska je partnerstva razvijen skup zajedničkih pokazatelja kako bi se pratila njihova učinkovitost u odnosu prema kriterijima utvrđenima u pravnoj osnovi, kao što su dodatnost, otvorenost i sinergije. Praćenje bi trebalo omogućiti ocjenjivanje postignuća i napretka prema učincima tijekom vremena te utvrđivanje potencijalnih potreba za korektivnim mjerama. Rezultati tog praćenja bit će uključeni u dvogodišnje praćenje svih europskih partnerstava i ciklusa evaluacije programa Obzor Europa. — U skladu s člankom 72. stavkom 1. UZO-a upravljačko tijelo prikuplja podatke o operacijama, među ostalim o potpornim projektima odabranima u okviru partnerstava.

⁽¹⁷⁾ Članak 12. Uredbe Vijeća 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

Važno je znati

Koliki se iznos nacionalnog doprinosa može pokriti iz programa EFRR-a?

Doprinos iz programa EFRR-a može pokriti nacionalne doprinose u skladu s pravilima o sufinanciranju te u skladu s najvećim iznosom potpore iz fondova za svaki prioritet utvrđen u članku 112. UZO-a i članku 190. Financijske uredbe, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz članka 63. stavka 9. UZO-a.

U članku 25.c GBER-a predviđeni su uvjeti spojivosti državnih potpora za primjenu prihvatljivih troškova i stopa financiranja u okviru programa Obzor Europa na istraživačke i razvojne projekte koji se podupiru u okviru europskog partnerstva.

Mogu li se iz programa EFRR-a pokriti svi nacionalni doprinosi za projekt s obzirom na to da se nacionalno sufinanciranje programira prema prioritetu, a ne prema projektu?

Da. Doprinos dolazi iz relevantnog programa, koji i sam podliježe pravilima o sufinanciranju. Međutim, budući da se sufinanciranje uspostavlja na razini prioriteta, a ne na operativnoj razini, iz proračuna EU-a mogu se pokriti svi nacionalni doprinosi za određenu operaciju.

Mogu li se programi EFRR-a umjesto za financiranje projekata iskoristiti za doprinos u naravi?

Programi EFRR-a mogu se iskoristiti za pokrivanje nacionalnih doprinosa država članica koje sudjeluju u europskim partnerstvima. Nije bitno jesu li ti doprinosi financijski ili u naravi. Države članice sudionice ne daju doprinose u naravi za institucionalizirana europska partnerstva.

Kako tijelo koje upravlja programom EFRR-a može osigurati da sufinancirana operacija doprinosi pokazateljima utvrđenima u programu?

Projekti odabrani u okviru europskih partnerstava mogu se poduprijeti ako ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 73. stavku 2. točkama (a), (b) i (g) UZO-a. Stoga moraju pridonijeti ostvarenju programskih pokazatelja.

Mogu li se sredstva iskoristiti u druge svrhe ako se ne utroše na financiranje projekata partnerstva?

Ti bi doprinosi bili namijenjeni za utvrđene projekte nakon što ih upravni odbor europskog partnerstva evaluira i odabere. Stoga ih ne bi bilo moguće vratiti.

Jesu li primjenjiva pravila EU-a o državnim potporama?

Pravila o državnim potporama primjenjuju se ako je korisnik javnog financiranja dodijeljenog iz sredstava države članice, uključujući EFRR, poduzeće (i ako su ispunjeni svi ostali kumulativni uvjeti za državnu potporu navedeni u članku 107. stavku 1. UFEU-a). Pod uvjetima utvrđenima u članku 25.c GBER-a na sufinancirane istraživačke i razvojne projekte mogu se primjenjivati prihvatljivi troškovi i stope financiranja utvrđeni za program Obzor Europa. To se odnosi i na pozive na podnošenje prijedlogâ u okviru partnerstava na temelju članka 185. ili članka 187. UFEU-a ili na pozive na podnošenje prijedlogâ u okviru sufinanciranih aktivnosti programa. Projekti moraju biti transnacionalni (moraju ih provoditi najmanje tri države članice ili dvije države članice i najmanje jedna pridružena zemlja) i moraju proizlaziti iz poziva na podnošenje prijedlogâ organiziranih na središnjoj razini na koje se primjenjuju pravila o financiranju za program Obzor Europa (članak 25.c stavak 3. GBER-a o kategorijama, maksimalnim iznosima i metodama izračuna prihvatljivih troškova). Ako su ispunjeni svi primjenjivi uvjeti utvrđeni u GBER-u, davatelj potpore ne mora provesti zasebno ocjenjivanje državne potpore niti o njoj mora obavijestiti Komisiju. Ako financiranje podliježe pravilima o državnim potporama i nije u skladu sa svim uvjetima utvrđenima u članku 25.c GBER-a, pojednostavnjeno postupanje s tim projektima se prema pravilima o državnim potporama ne primjenjuje.

Što je pravo veta u institucionaliziranim europskim partnerstvima?

U skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (c) Uredbe o programu Obzor Europa doprinosi jedne države članice sudionice moraju se upotrijebiti za financiranje sudjelovanja subjekata s poslovnim nastanom u toj državi članici sudionici. Stoga države članice sudionice zadržavaju kontrolu nad svojim nacionalnim doprinosima jer mogu staviti veto na dodjelu nacionalnih sredstava određenom korisniku (u iznimnim slučajevima i iz valjano opravdanih razloga) bez ikakvog utjecaja na prihvatljivost prijedloga za financiranje sredstvima EU-a.

Mogu li programi EFRR-a podupirati članarine/naknade za sudjelovanje u drugim tijelima ili mrežama EU-a (npr. partnerstva EIT-a)?

Operacija sufinancirana iz EFRR-a mora biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o EFRR-u. U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (f) Uredbe o EFRR-u, iz EFRR-a se mogu podupirati umrežavanje, suradnja i razmjena iskustava te aktivnosti koje uključuju inovacijske klastere (uključujući one koji povezuju poduzeća, istraživačke organizacije i javna tijela). Takva se suradnja može promicati u okviru međunarodne organizacije.

U skladu s člankom 63. stavkom 4. UZO-a cijela operacija ili dio nje može se provoditi izvan države članice, među ostalim izvan EU-a, pod uvjetom da operacija doprinosi ciljevima programa.

Stoga članarine međunarodnih organizacija ne ispunjavaju navedene uvjete i nisu prihvatljive za potporu iz EFRR-a jer su ciljevi međunarodnih organizacija općenito preširoki da bi odgovarali specifičnoj operaciji kojom se nastoje postići ciljevi programa financiranja.

S druge strane, naknade za sudjelovanje obično odgovaraju specifičnijim i konkretnijim aktivnostima i stoga mogu biti prihvatljive za potporu iz ERDF-a ako odgovaraju konkretnoj aktivnosti međunarodne organizacije koja je obuhvaćena područjem primjene Uredbe o EFRR-u i doprinosi cilju/ciljevima programa financiranja.

5. **Kombinirano financiranje (udruživanje)**

Važno je optimizirati i maksimalno povećati koristi koje istraživanje i inovacije mogu pružiti društvu, okolišu i širem gospodarstvu, zajedno s njihovim doprinosom postizanju ciljeva EU-a. Stoga financiranje EU-a mora biti koherentno i takvo da se njime iskoriste potencijalne sinergije. To posebno vrijedi za aktivnost udruživanja kojom se podupire stvaranje ili osuvremenjivanje centra izvrsnosti u „zemlji širenja” udruživanjem s vodećom istraživačkom institucijom (napredni partner) u drugoj zemlji. To zahtijeva komplementarno financiranje iz nacionalnog izvora, regionalnog izvora, izvora EU-a ili privatnog izvora. Stoga je takva aktivnost određena kao „sinergijska” aktivnost u programu rada programa Obzor Europa. Očekuje se da će udruživanje postati utjecajan i važan most, posebice između strategije pametne specijalizacije (S3) i izvrsnosti u području istraživanja i inovacija, čime će se ojačati EIP.

Povezano zakonodavstvo

Članak 25.d GBER-a (Državne potpore)

Glavni koraci u postupku

Priprema / programiranje	U programu rada programa Obzor Europa udruživanja su određena kao „sinergijske” aktivnosti. Programi kohezijske politike mogu pružiti komplementarno financiranje projekta udruživanja za skup prihvatljivih troškova koji su odvojeni od troškova koje pokriva program Obzor Europa, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi iz članka 73. stavka 4. UZO-a.
Dodjela potpore	Otvaraju se dva odvojena poziva na podnošenje prijedlogâ (za EFRR i za program Obzor Europa). Prijedlog za program Obzor Europa mora sadržavati jasan opis komplementarnog projekta koji se podupire iz EFRR-a ili drugih izvora financiranja. Ako je to relevantno, opis bi trebao uključivati kategorije troškova, specifikacije tehničke infrastrukture, preliminarno planiranje za izgradnju i ugradnju, analizu troškova i koristi itd. Taj će opis ujedno biti predmet evaluacije koju provode neovisni stručnjaci u skladu s pravilima programa Obzor Europa i kriterijima odabira.

Provedba	Programom EFRR-a podupiru se projekti istraživanja i razvoja koji su komplementarni s programom Obzor Europa, iako imaju drukčiji skup prihvatljivih troškova. U članku 25.d izmijenjenog GBER-a utvrđeni su uvjeti sukladnosti za dodjelu državne potpore (uključujući sredstva iz EFRR-a) za sufinancirane projekte istraživanja i razvoja kojima se dopunjuju aktivnosti udruživanja (u takvim se slučajevima primjenjuju prihvatljivi troškovi i stope financiranja za program Obzor Europa). Nadalje, prema članku 25.d izmijenjenog GBER-a javna potpora za ulaganja može pokrivati čak 70 % ulaganja u infrastrukturu u okviru aktivnosti udruživanja (ujedno podložno određenim uvjetima). Prijedlog projekta podliježe jednoj evaluaciji koja obuhvaća oba dijela projekta (tj. dio koji se odnosi na program Obzor Europa i dio koji se odnosi na odabrani komplementarni izvor financiranja kao što je program kohezijske politike). To je potrebno kako bi se mogao primijeniti članak 25.d izmijenjenog GBER-a, prema kojem upravitelji komplementarnog izvora financiranja mogu na predmetnu operaciju primijeniti kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova utvrđene u okviru programa Obzor Europa.
-----------------	--

6. Uzlazne i silazne sinergije

Uzlazne/silazne sinergije ostvaruju se kad se potporom EU-a pruža (ponajprije u okviru programa Obzor Europa i EFRR-a) koordiniran i neometan okvir za sve korake inovacijskog postupka u području istraživanja i inovacija namijenjen privatnim poduzećima (od izgradnje kapaciteta i temeljnog istraživanja do komercijalizacije i uvođenja inovativnih rješenja). Takve sinergije donose posebnu dodanu vrijednost ako se ostvare u područjima koja su povezana s ključnim ciljevima politike EU-a i potencijalno donose znatna poboljšanja širega gospodarstva.

Razvoj takvih sinergija zahtijeva blisku suradnju između relevantnih aktera – posebno tijela EU-a i nacionalnih tijela uključenih u programiranje i provedbu potpore u okviru programa Obzor Europa i EFRR-a.

Na primjer, misijama u okviru programa Obzor Europa ⁽¹⁸⁾ otkrivaju se novi načini suočavanja s utvrđenim problemima i transformativna rješenja koja mogu pomoći da se brže uvedu najbolje dostupne tehnologije. U Prilogu ovom dokumentu navedeni su praktični primjeri mogućih sinergija pet misija EU-a s EFRR-om.

Kako bi se potaknulo to uvođenje, u novoj strategiji širenja i iskorištavanja rezultata u okviru programa Obzor Europa promicat će se integrirani pristup stvaranjem i održavanjem portfelja rezultata misije te kombiniranjem tih rezultata s integriranim ekosustavom usluga (npr. Platforma za rezultate programa Obzor i inicijativa za maksimiziranje učinaka programa Obzor (Horizon Booster)) i inicijativama (npr. događaji i radionice). Time će se nacionalnim i regionalnim ulagateljima i oblikovateljima politika skrenuti pozornost na jasne skupove rezultata u području istraživanja i inovacija. U novoj strategiji širenja i iskorištavanja rezultata u okviru programa Obzor ujedno se ističu teme rada tog programa kako bi podnositelji prijedloga u okviru poziva na podnošenje prijedlogâ mogli razmotriti mogu li iskoristiti potencijalne sinergije s drugim programima EU-a.

Kao dodatno povećanje pristupa regija visokokvalitetnim rezultatima u području istraživanja i inovacija, pri odlučivanju o tome kako iskoristiti rezultate istraživanja i inovacija u okviru programa Obzor Europa s pomoću programa Interreg u obzir će se uzeti iskustvo stečeno u četvrtom pozivu na podnošenje prijedlogâ za program Interreg za srednju Europu u vezi s iskorištavanjem rezultata postojećih projekata u okviru programa Obzor 2020. (i drugih programa EU-a). Tome će ubuduće pridonijeti znanja i iskustva stečena u okviru inicijativa za usklađivanje (na primjer, novi alat za mapiranje sinergija između programa Obzor i programa Interreg koji kombinira tematske i regionalne informacije radi utvrđivanja potencijalnih sinergija tih dvaju tokova financiranja).

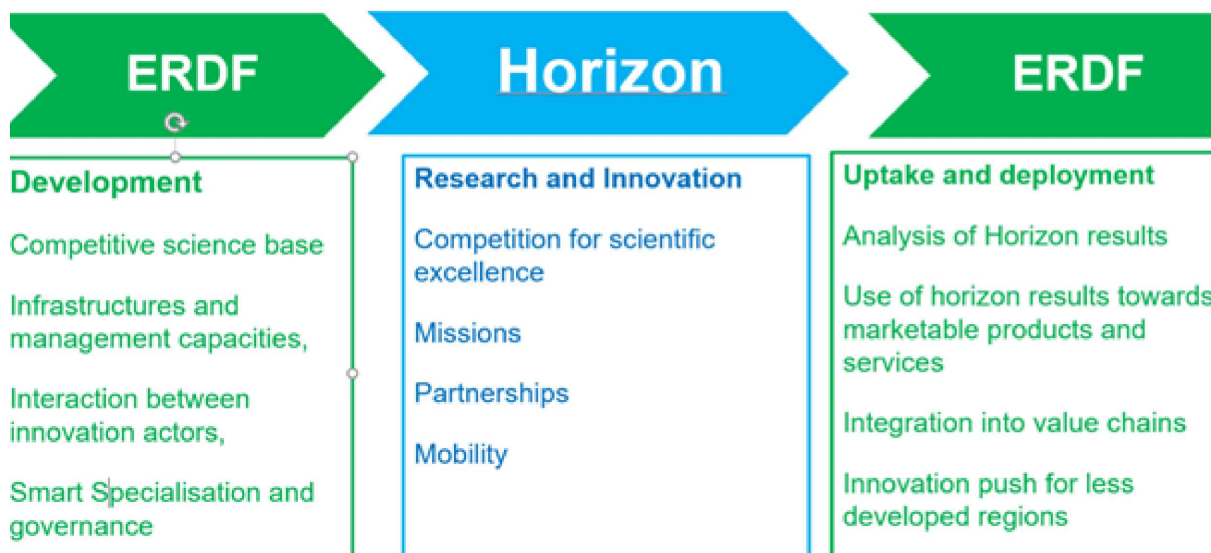
Ti pristupi i rješenja ujedno mogu pomoći javnim upravama da razviju nove sposobnosti i pruže nove usluge. To je vrlo važno za slabije razvijene i periferne regije, koje ne mogu dovoljno apsorbirati nove tehnologije i upravljati sustavnom preobrazbom.

⁽¹⁸⁾ Više pojedinosti o misijama EU-a u okviru programa Obzor Europa dostupno je na: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe_en#what

Stoga mnoge od tih regija uz pomoć sredstava kohezijske politike mogu povećati broj demonstratora, inovacija i mjera prijenosa tehnologije kako bi pomogle u postizanju ciljeva programa. Regije koje su utvrdile prioritete u strategijama koje se odnose na određeno područje misije mogu razviti sinergije s tom misijom ⁽¹⁹⁾ kako bi olakšale nove pristupe razvoju transformativnih putova i/ili njihovo uvođenje na nižim razinama. Na primjer, misijama u okviru programa Obzor Europa može se usmjeravati, potaknuti regionalni razvoj, promicati međudisciplinarno i višerazinsko upravljanje, angažirati širu javnost i lokalne/regionalne dionike te skrenuti pozornost javnosti na ulaganja u okviru kohezijske politike i pristup novim mrežama, platformama za učenje o politikama i instrumentima financiranja.

Regije imaju važnu ulogu u uvođenju gospodarstva koje se temelji na vodik, posebno s pomoću dolina vodika ⁽²⁰⁾. One osiguravaju proizvodnju, prijenos, skladištenje i uporabu vodika na regionalnoj ili lokalnoj razini i ključne su za postizanje ciljeva plana REPowerEU ⁽²¹⁾. Zajedničko poduzeće za čisti vodik ima dugogodišnje iskustvo u podupiranju uspostave dolina vodika u EU-u. Daljnje uvođenje tog uspješnog koncepta u svim državama članicama zahtijevat će znatno udruživanje resursa.

Na primjer, vodik proizveden iz obnovljivih izvora bit će ključan u zamjeni prirodnog plina, ugljena i nafte u prometu i industrijama koje je teško dekarbonizirati. U planu REPowerEU postavljen je cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje i 10 milijuna tona uvoza vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora do 2030. Regije imaju važnu ulogu u uvođenju gospodarstva koje se temelji na vodik u EU-u, posebno s pomoću dolina vodika. Doline vodika osiguravaju proizvodnju, prijenos, skladištenje i uporabu vodika na regionalnoj ili lokalnoj razini i ključne su za postizanje ciljeva plana REPowerEU. U okviru zajedničkog poduzeća za čisti vodik i programa koji su mu prethodili stečeno je dugogodišnje iskustvo u podupiranju uspostave dolina vodika u EU-u. U Uniji trenutačno postoje 23 doline vodika u deset država članica. Daljnje uvođenje tog uspješnog koncepta u svim državama članicama zahtijevat će znatno udruživanje resursa.

⁽¹⁹⁾ Misije EU-a novost su programa za istraživanje i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2021.–2027. Njima Komisija nastoji na koordiniran način udružiti potrebne resurse u smislu programa financiranja, politika i propisa te drugih aktivnosti. Njima se ujedno nastoje angažirati i aktivirati javni i privatni akteri, kao što su države članice EU-a, regionalna i lokalna tijela, istraživački instituti, poljoprivrednici i upravitelji zemljišta, poduzetnici i ulagatelji, kako bi se ostvario konkretan i trajan učinak. Misije će uključivati suradnju s javnošću radi poticanja uvođenja novih rješenja i pristupa u društvu. Postoji pet misija EU-a „Prilagodba klimatskim promjenama”, „Rak”, „Obnova našeg oceana i voda do 2030.”, „100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030.” i „Plan za tlo za Europu”.

⁽²⁰⁾ Partnerstvo za razvoj dolina vodika u okviru pametne specijalizacije i pilot-projekt upotrebe vodika (Doline vodika – platforma za pametnu specijalizaciju (europa.eu).

⁽²¹⁾ U planu REPowerEU (COM(2022) 230 final) postavljen je cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje i 10 milijuna tona uvoza vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora do 2030.

Primjer: Sinergije u kontekstu novog europskog programa za inovacije

Sinergijama se može poduprijeti provedba novog europskog programa za inovacije, a posebno vodeće inicijative 3, kojom se nastoji postići jačanje i međusobno povezivanje regionalnih inovacijskih ekosustava i smanjenje inovacijskog jaza.

PRILOG 1.

Sinergije s misijama EU-a**Misija EU-a „Prilagodba klimatskim promjenama”**

Cilj je misije „Prilagodba klimatskim promjenama” podržati najmanje 150 europskih regija, lokalnih tijela i zajednica u postizanju klimatske otpornosti do 2030. Njome će se pružiti opća potpora regijama, lokalnim tijelima i zajednicama kako bi lakše razumjeli klimatske rizike i prilike, bolje se za njih pripremili i njima upravljali, ubrzali svoju preobrazbu kako bi bili otporni na klimatske promjene i proveli najmanje 75 opsežnih demonstracija prilagodbe klimi na terenu.

Države članice, regije i lokalna tijela ključni su čimbenici promjena te će stoga njihovo sudjelovanje biti osnova za provedbu te misije. Države članice, regije i lokalna tijela ujedno mogu uvesti nove tehnologije, eksperimentirati s inovativnim rješenjima za lokalne potrebe i pomoći različitim dionicima u postizanju otpornosti na klimatske promjene.

Ciljevi misije u skladu su s ciljevima politike EFRR-a ⁽¹⁾ da se promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a postigne konkurentnija i pametnija Europa. Misija ujedno doprinosi cilju politike da se postigne zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena, upravljanja rizikom i njegova sprečavanja te održive gradske mobilnosti.

Financiranje u okviru tih prioriteta moglo bi se, primjerice, mobilizirati za unaprjeđenje rješenja za prilagodbu klimi s pomoću sinergija s financiranjem mobiliziranim u okviru programa Obzor Europa. Kako bi mogli mobilizirati sredstva i razviti aktivnosti na svojim područjima radi postizanja svojih ciljeva u vezi s klimatskim prilagodbama, regije i lokalna tijela ujedno mogu potpisati Povelju misije kako bi izrazili spremnost na suradnju i koordinaciju s drugim potpisnicima.

Regije i lokalna tijela primat će potporu u okviru platforme za provedbu misije, na kojoj će, na primjer, imati pristup znanju i tehničkoj pomoći. Financiranje će biti dostupno u okviru programa rada programa Obzor Europa za projekte u području istraživanja i inovacija usmjerene na klimatsku prilagodbu koji bi se mogli provesti iskorištavanjem potencijalnih sinergija s EFRR-om.

Misija EU-a „Rak”

Cilj je misije „Rak”, zajedno s Europskim planom za borbu protiv raka, da se prevencijom i liječenjem poboljšaju životi više od tri milijuna ljudi do 2030. te da se osobama oboljelima o raka i njihovim obiteljima omogući dulji i bolji život. Taj je opći cilj u skladu s ciljem politike EFRR-a da se postigne Europa koja je u većoj mjeri socijalna i uključiva.

Predviđeno je stvaranje digitalnih infrastrukture za podupiranje istraživanja i inovacija u području kontrole raka. Na platformi UNCAN.eu prikupljat će se podaci različitih vrsta i iz različitih izvora. Virtualni europski digitalni centar za pacijente oboljele od raka omogućit će oboljelima od raka i preživjelima da pohrane svoje zdravstvene podatke i primaju informacije. Poduprijet će se sveobuhvatne infrastrukture za borbu protiv raka kako bi se otklonile nejednakosti u pristupu visokokvalitetnoj skrbi za rak, npr. jačanjem istraživačkih kapaciteta i stvaranjem mreže u državama članicama i regijama.

Države članice, regije i lokalna tijela najodgovorniji su za organizaciju svojih zdravstvenih sustava i stoga je njihovo sudjelovanje ključno u provedbi predviđenih aktivnosti. Na primjer, poboljšanje pristupa ranom pregledu ili inovativnim liječenjima raka zahtijevat će velika ulaganja u infrastrukturu, opremu, digitalizaciju, zdravstvenu radnu snagu i nove modele skrbi, uključujući telemedicinska rješenja za dopiranje do pacijenata u ruralnim i udaljenim područjima.

EFRR ima važnu ulogu u poboljšanju kontrole raka. Mnoge regije imaju strategije pametne specijalizacije u području zdravlja, među ostalim u području borbe protiv raka. Postojeći projekti imaju ogroman potencijal za pružanje doprinosa ciljevima misije. Regije će se poticati na usklađivanje s prioritetima EU-a i daljnja ulaganja u istraživanje i inovacije usmjeravanjem prioriteta pametne specijalizacije prema inovacijama u području borbe protiv raka. Isto tako, jačanjem prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje u okviru programa Interreg mogu se podupirati pacijenti oboljeli od raka koji traže zdravstvenu skrb u drugoj zemlji.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu, članak 3.

Budući nacionalni centri za rak u svakoj državi članici omogućit će sudjelovanje regija u provedbi. Time će se olakšati: (1) integracija aktivnosti u okviru misije utvrđivanjem sinergija u inicijativama politike i ulaganjima povezanim s borbom protiv raka između tijela na razini EU-a i tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; (2) angažman relevantnih nacionalnih aktera i dionika koji djeluju izvan okvira istraživanja i inovacija i zdravstvenih sustava kako bi se obuhvatila relevantna područja u okviru kontrole raka (kao što su zapošljavanje, obrazovanje itd.); (3) dijalozima o borbi protiv raka na razini politika; i (4) aktivnosti uključivanja građana.

Misija EU-a „Obnova našeg oceana i voda”

Strateški je cilj ove misije obnoviti zdravlje našeg oceana i voda do 2030. zaštitom i obnovom morskih i slatkovodnih ekosustava i biološke raznolikosti, sprečavanjem i uklanjanjem onečišćenja u našim oceanima, morima i vodama te poticanjem ugljične neutralnosti i cirkularnosti plavog gospodarstva EU-a.

Misija je posebno usmjerena na angažman na regionalnoj razini s pomoću oglednih centara na određenim područjima. Oni su zamišljeni kao portfelji istraživačkih i inovacijskih projekata za razvoj i primjenu transformativnih rješenja u četirima glavnim europskim bazenima: atlantski i arktički bazen, baltički i sjevernomorski bazen, sredozemni bazen, dunavski sliv i crnomorski bazen.

Misija će se provoditi u dvije faze: razvoj i pokusno izvođenje rješenja (2021.–2024.) te provedba i intenziviranje (od 2025.) tih aktivnosti. Iako je Komisija za razdoblje 2021.–2023. namijenila gotovo 350 milijuna EUR iz programa Obzor Europa za potporu prvoj fazi, za postizanje ciljeva misije ključna će biti mobilizacija dodatnih obveza i proračuna javnih i privatnih aktera, među ostalim u okviru EFRR-a.

Koncept „pridruženih regija” ugrađen je u sve relevantne aktivnosti programa rada misije. „Pridružene regije” područja su s ekosustavima koja mogu imati koristi od demonstracijskih aktivnosti (npr. susjedne regije i/ili regije drugog morskog bazena) i/ili slabije razvijene regije u kojima postoji potreba za izgradnjom kapaciteta za provedbu inovativnih rješenja razvijenih u okviru različitih projekata. Uz pomoć financijske potpore te će regije moći dokazati izvedivost, mogućnost repliciranja i vrhunsku razinu inovativnih rješenja. EFRR bi mogao potaknuti provedbu inovativnih rješenja na regionalnoj razini. Povelja misije privući će sudionike koji će preuzeti obveze/aktivnosti i povezati sve zainteresirane strane, od država članica i pridruženih zemalja do regija i lokalnih tijela, privatnih subjekata, nevladinih organizacija i građana.

Misija EU-a „Klimatski neutralni i pametni gradovi”

Cilj je misije stvoriti najmanje 100 europskih klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030. i osigurati da ti gradovi djeluju kao centri eksperimentiranja i inovacija koji će svim europskim gradovima omogućiti postizanje klimatske neutralnosti do 2050.

Budući da je usmjerena na gradove i rješenja na određenim mjestima, ona doprinosi cilju politike EU-a u okviru EFRR-a da se postigne zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena, upravljanja rizikom i njegova sprečavanja te održive gradske mobilnosti. Ujedno doprinosi cilju politike da se Europu približi građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa, podupiranjem prilagođenih strategija ulaganja na teritorijalnoj razini, u gradovima i lokalnim zajednicama, kako bi se odgovorilo na njihove različite probleme te iskorištavanjem njihova razvojnog potencijala.

U okviru misije pokrenut je poziv na iskaz interesa kojim se gradove poziva da prijave namjeravaju li postati klimatski neutralni do 2030. Iskazivanje interesa evaluirano je na temelju ambicija gradova, njihove razine pripremljenosti, njihove trenutačne i planirane predanosti klimatskoj neutralnosti i smanjenju onečišćenja te njihove predanosti uključivanju građana i relevantnih dionika u gradski klimatski plan. Odabrani gradovi pozvani su da uz potporu platforme misije uspostave gradski ugovor o klimi. Gradski ugovor o klimi, koji nije pravno obvezujući instrument, sastavljat će se u okviru inovativnog postupka zajedničkog stvaranja koji će uključivati gradove, nacionalna/regionalna tijela, relevantne dionike i Komisiju. Bit će usklađen s regionalnom strategijom pametne specijalizacije te će gradovima omogućiti upravljanje na temelju njihovih stvarnih potreba. Temeljit će se na međusektorskom pristupu i pristupu odozdo prema gore te na potražnji, a u njemu će biti utvrđene posebne obveze uvođenja i povećanja inovativnih i pametnih rješenja u vezi s klimatskom neutralnošću u svim relevantnim sektorima. Gradski ugovor o klimi uključuje dogovorene polazne točke, način na koji grad planira provesti te obveze do 2030. te plan ulaganja s relevantnim financiranjem i izvorima financiranja.

Platforma misije posebno će pomoći gradovima koji se budu obvezali na klimatsku neutralnost do 2030., osiguravali opću koherentnost i koordinaciju tijekom cijelog postupka i redovito izvješćivali o napretku prema ispunjenju gradskog ugovora o klimi.

Potpisivanjem gradskog ugovora o klimi gradovi dobivaju „oznaku misije”, kojom se potvrđuju strog postupak evaluacije te kvaliteta i izvedivost njihovih obveza. Time će se otvoriti mogućnosti za ciljano financiranje u okviru programa EU-a za financiranje te će regije, države članice i drugi javni akteri imati mogućnost poduprijeti vrlo vidljive aktivnosti za postizanje klimatske neutralnosti u pionirskim gradovima, čime će se pomoći u postizanju ciljeva europskog zelenog plana. Budući da će već biti potvrđeno da su aktivnosti u okviru gradskog ugovora o klimi okolišno održive u skladu s okvirom EU-a za olakšavanje održivog ulaganja, ta će oznaka potaknuti širenje svijesti i povjerenje ulagatelja. Time će se gradovima olakšati privlačenje financijskih sredstava za njihove aktivnosti povezane s klimom od dodatnih javnih i privatnih ulagatelja.

Misija EU-a „Plan za tlo za Europu”

Ta će misija biti pionirska i demonstracijska te će se njome ubrzati prelazak na zdrava tla provedbom ambicioznih aktivnosti u 100 živih laboratorija i oglednih centara na određenim područjima. Provođen će se u kombinaciji s ambicioznim transdisciplinarnim programom za istraživanje i inovacije, pouzdanim, usklađenim okvirom za praćenje tla te pojačanim aktivnostima informiranja o tlu radi angažmana građana.

Ciljevi misije u potpunosti su u skladu s ciljevima politike EFRR-a da se postigne zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja klimatskih promjena, upravljanja rizikom i njegova sprečavanja te održive gradske mobilnosti.

EFRR može imati važnu ulogu u vezi sa zdravljem tla. Tri četvrtine regija razine NUTS 2 ima strategije pametne specijalizacije u području poljoprivredno-prehrambene industrije, što znači da postoji znatan potencijal za istraživačke i inovacijske projekte koji doprinose ciljevima misije. U okviru misije upotrebljavat će se platforma za tematske pametne specijalizacije za poljoprivredno-prehrambenu proizvodnju kako bi se iskoristila međuregionalna suradnja i poticali zajednički projekti ulaganja u inovacije u područjima relevantnima za misiju.

Tematski prioritet „zelenija Europa bez ugljika” omogućit će postizanje boljih rezultata u okviru misije. Regije koje su u strategijama pametne specijalizacije utvrdile prioritete povezane s održivim upravljanjem tlom i zemljištem mogu iskoristiti rješenja razvijena i ispitana u živim laboratorijima i oglednim centrima u okviru misije te ih u velikim razmjerima provesti na nižim razinama.

Program Interreg ujedno može vrlo učinkovito pridonijeti provedbi misije uspostavom prekogranične suradnje radi postizanja ciljeva misije (prekogranična, transnacionalna i međuregionalna suradnja). Primjeri uključuju: pilot-projekti ili demonstracije obnove močvarnih područja u prekograničnim ili sjevernoeuropskim transnacionalnim područjima ili suradnja na vodenoj eroziji u južnoeuropskim transnacionalnim područjima i prekograničnim riječnim slivovima (npr. dunavski sliv) ili suradnja na pristupu prostornom planiranju u okviru kojeg se uzima u obzir upravljanje zemljištem/tlom.

PRILOG 2.

Primjer kumulativnog financiranja za druge instrumente kojima se izravno upravlja (program Digitalna Europa)**Financiranje sinergija povezano s europskim centrima za digitalne inovacije u okviru programa Digitalna Europa**

Europski centri za digitalne inovacije su zajedničko ulaganje EU-a i država članica te pridruženih zemalja programa Digitalna Europa. To se odražava u postupku odabira u dvije faze opisanom u programu Digitalna Europa (Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća). Države članice prvo odabiru subjekte kandidate te određuju koji od njih ulaze u uži izbor. U drugoj fazi Komisija s tog popisa odabire subjekte koji će činiti mrežu europskih centara za digitalne inovacije. Odabir se temelji na kriterijima relevantnosti, provedbe i učinka, ali se u obzir uzimaju i ciljevi geografske, sektorske i tehnološke pokrivenosti te raspoloživi proračun po zemlji. Iz programa Digitalna Europa sufinanciraju se odabrane bespovratne potpore u iznosu od najviše 50 %, a države članice mogu sufinancirati preostali dio u okviru EFRR-a. (Mogu se koristiti i drugim nacionalnim javnim ili privatnim sredstvima).

Ovim praktičnim primjerom objašnjavaju se glavni koraci potrebni za sinergijsko financiranje europskih centara za digitalne inovacije s pomoću programa Digitalna Europa i EFRR-a. Prema procjeni Komisije takvo će se financiranje iskoristiti u okviru približno 70 „povezanih aktivnosti” europskih centara za digitalne inovacije. Budući da će svaki europski centar za digitalne inovacije imati regionalnu osnovu, poznato je koje će upravljačko tijelo biti odgovorno u okviru podijeljenog upravljanja.

1. korak – priprema. Dužnosnik za ovjeravanje bit će zadužen za koordinaciju te će surađivati s upravljačkim tijelom nadležnim za aktivnost u okviru fonda u sklopu podijeljenog upravljanja, posebno radi osiguravanja koordinacije stopa financiranja kako kombinirano financiranje ne bi prelazilo 100 % procijenjenih prihvatljivih troškova.

— GU CONNECT organizirao je sastanak s državama članicama uključenima u te povezane aktivnosti i njihovim upravljačkim tijelima kako bi se u potpunosti objasnio postupak.

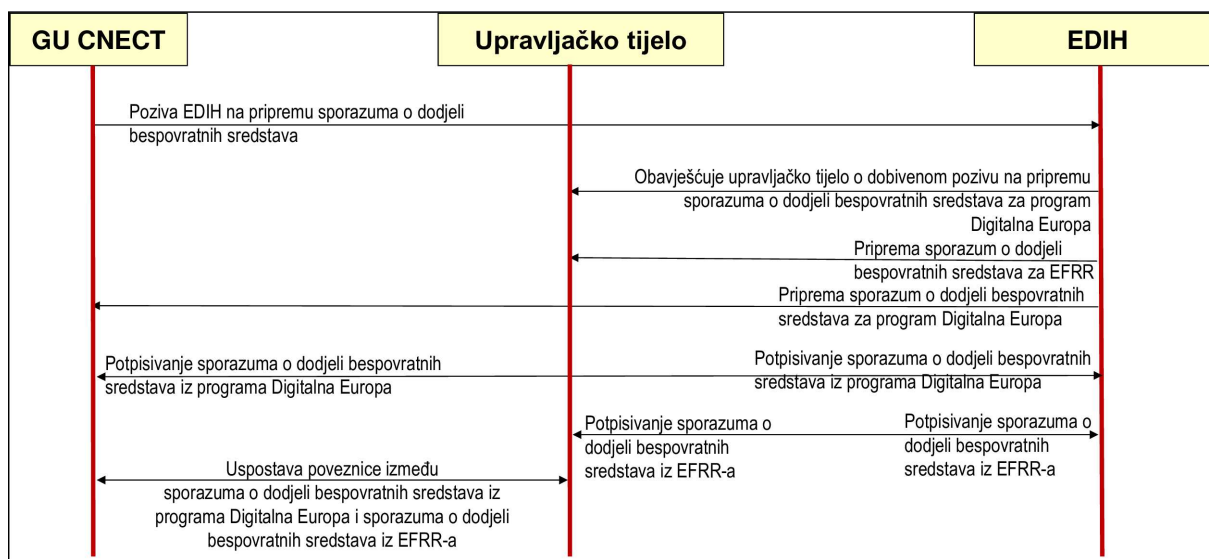
2. korak – povezivanje dviju aktivnosti. Aktivnost u okviru izravnog upravljanja bit će određena kao „sinergijska aktivnost” pri pripremi sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava ili nakon njegova potpisivanja, izmjenom sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Aktivnost u okviru podijeljenog upravljanja bit će povezana s aktivnošću u okviru izravnog upravljanja (putem, na primjer, broja projekta i broja poziva na podnošenje prijedlogâ upravljačkog tijela države članice).

— To je predviđeno u postupku pripreme sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava te je ujedno najavljeno u dokumentu kojim se poziva na podnošenje prijedlogâ.

3. korak – potpisivanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i pretfinanciranje. Korisnik će potpisati dva zasebna sporazuma ⁽¹⁾ – o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja i o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja. Davatelji potpore osigurat će da stope kombiniranog financiranja ne prelaze 100 % prihvatljivih troškova. Davatelji potpore ujedno bi trebali u najvećoj mogućoj mjeri uskladiti razdoblje prihvatljivosti, trajanje projekta, izvještajna razdoblja i rokove za davanje odobrenja za dvije bespovratne potpore.

— Pretfinanciranje u okviru sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja provodit će se na uobičajen način. Predujmovi će se isplaćivati u okviru sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u sklopu podijeljenog upravljanja ako je to predviđeno primjenjivim nacionalnim pravilima.

(¹) Takozvani „dokument u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu” za podijeljeno upravljanje (prema članku 73. stavku 3. UZO-a).

Prikaz aktivnosti potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava

4. korak – izvješćivanje i plaćanja. Prije nego što od Komisije/agencije za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja zatraži bilo kakvo plaćanje, korisnik prvo mora prijaviti rashod upravljačkom tijelu u okviru dodjele bespovratnih sredstava u sklopu podijeljenog upravljanja. Nakon prijave rashoda Komisiji u okviru podijeljenog upravljanja upravljačko će tijelo o tome obavijestiti korisnika. Troškovi se ni u kojem slučaju ne smiju *prvo uključiti u zahtjev za plaćanje u okviru dodjele bespovratnih sredstava u sklopu izravnog upravljanja* jer u tom slučaju ne bi bili prihvatljivi za drugi fond.

- Korisnik/koordinator ujedno je dužan, ali tek nakon što upravljačko tijelo prijavi rashod Komisiji, prenijeti u sustav eGrants presliku izjave podnesene upravljačkom tijelu i istodobno unijeti sve informacije o provedbi aktivnosti kako se zahtijeva prema pravilima programa kojim se izravno upravlja.
- Ako dužnosnik za ovjeravanje zahtijeva potvrdu o financijskim izvještajima za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja, revizor se može osloniti i na revizijske potvrde o rashodima u okviru podijeljenog upravljanja, u mjeri u kojoj obuhvaćaju iste troškove i iste uvjete prihvatljivosti.
- Oba davatelja potpore nastaviti će s provjerom troškova u skladu sa svojim primjenjivim pravilima, na isti način kao i za nesinergijske aktivnosti, te će, ako su troškovi prihvaćeni, plaćanje organizirati na uobičajen način.

PRILOG 3.

Tekst relevantnih zakonskih odredbi (UZO, Obzor Europa, GBER)

PEČAT IZVRSNOSTI

UZO

Uvodna izjava 61.

„(61.) Trebalo bi na optimalan način ostvariti sinergije između fondova i instrumenata kojima se izravno upravlja. Trebalo bi olakšati pružanje potpore za operacije koje su već dobile oznaku pečat izvrsnosti ili su sufinancirane iz programa Obzor Europa s pomoću doprinosa iz fondova. Uvjete koje se već procijenilo na razini Unije, prije dodjele oznake kvalitete pečat izvrsnosti ili sufinanciranja iz programa Obzor Europa, ne bi trebalo ponovno procjenjivati, sve dok su operacije usklađene s ograničenim skupom zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi. Time bi se trebala olakšati i primjena odgovarajućih pravila utvrđenih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁾.”

Članak 2. točka 45.

„Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(45) „pečat izvrsnosti” znači oznaka kvalitete koju dodjeljuje Komisija u odnosu na prijedlog, koja pokazuje da se u pogledu prijedloga koji je procijenjen u pozivu na podnošenje prijedlogâ u okviru instrumenta Unije smatra da ispunjava minimalne zahtjeve kvalitete tog instrumenta Unije, ali nije mogao biti financiran zbog nedostatka proračunskih sredstava dostupnih za taj poziv na podnošenje prijedlogâ, no mogao bi primiti potporu iz drugih Unijinih ili nacionalnih izvora financiranja.”

Članak 73. stavci od 2. do 4.

„Članak 73.

Odabir operacija koji provodi upravljačko tijelo

[...]

2. Pri odabiru operacija upravljačko tijelo:

- (a) osigurava usklađenost odabranih operacija s programom, uključujući njihovu usklađenost s relevantnim strategijama na kojima se program temelji, te pruža djelotvoran doprinos ostvarenju specifičnih ciljeva programa;
- (b) osigurava da su odabrane operacije koje su obuhvaćene područjem primjene uvjeta koji omogućuje provedbu u skladu s odgovarajućim strategijama i dokumentima u okviru planiranja uspostavljenima radi ispunjenja tog uvjeta koji omogućuje provedbu;

[...]

(g) osigurava da su odabrane operacije obuhvaćene područjem primjene dotičnog fonda i da su pripisane vrsti intervencije; [...]

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

U pogledu točke (b) ovog stavka, u slučaju prvog cilja politike, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 1. točki (a) Uredbe o EFRR-u i KF-u, samo operacije koje odgovaraju specifičnim ciljevima iz podtočaka i. i iv. te točke moraju biti usklađene s odgovarajućim strategijama pametne specijalizacije. [...]

3. Upravljačko tijelo osigurava da je korisniku dostavljen dokument u kojem su utvrđeni svi uvjeti za potporu za svaku operaciju, uključujući posebne zahtjeve u pogledu proizvoda ili usluga koji će se isporučiti, plan financiranja, rok za njegovo izvršenje i, ako je primjenjivo, metodu koja će se primijeniti za utvrđivanje troškova operacije i uvjete za plaćanje potpore.

4. Za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti ili su odabrane u okviru programa koji se sufinancira iz programa Obzor Europa upravljačko tijelo može odlučiti izravno dodijeliti potporu iz EFRR-a ili fonda ESF+, uz uvjet da se takvim operacijama ispunjavaju zahtjevi utvrđeni u stavku 2. točkama (a), (b) i (g).

Uz navedeno, upravljačka tijela mogu na operacije iz prvog podstavka primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova uspostavljene u okviru relevantnog instrumenta Unije. Ti se elementi navode u dokumentu iz stavka 3.”

Obzor Europa

„Članak 2.

Definicije

(23) ‚pečat izvrsnosti‘ znači oznaka kvalitete koja pokazuje da je prijedlog podnesen na poziv na podnošenje prijedlogâ premašio sve pragove evaluacije utvrđene u programu rada, ali nije mogao biti financiran zbog nedostatka sredstava dostupnih za taj poziv na podnošenje prijedlogâ u programu rada, no mogao bi primiti potporu iz drugih Unijinih ili nacionalnih izvora financiranja;”

„Članak 15.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje te prijenosi sredstava

1. Program se provodi u sinergiji s drugim programima Unije, u skladu s načelom utvrđenim u članku 7. stavku 7.

2. Pečat izvrsnosti dodjeljuje se za pozive na podnošenje prijedlogâ utvrđene u programu rada. U skladu s relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. i relevantnim odredbama Uredbe o strateškim planovima u okviru ZPP-a iz fondova EFRR, ESF+ i EPFRR može se pružiti potpora za:

(a) sufinancirana djelovanja odabrana u okviru Programa; i

(b) djelovanja kojima je dodijeljena oznaka ‚pečat izvrsnosti‘, pod uvjetom da ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

i. procijenjeni su u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Programa;

ii. u skladu su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog poziva na podnošenje prijedlogâ; i

iii. nisu se financirala u okviru tog poziva na podnošenje prijedlogâ samo zbog proračunskih ograničenja.

3. Financijski doprinosi u okviru programa koji se sufinanciraju iz fondova EFRR, ESF+, EPRA i EPFRR mogu se smatrati doprinosom države članice sudionice europskim partnerstvima na temelju članka 10. stavka 1. Točaka (b) i (c) ove Uredbe pod uvjetom da se poštuju relevantne odredbe Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. te uredbe za pojedine fondove.

4. Za djelovanje za koje je primljen doprinos iz drugog programa Unije može se primiti doprinos i na temelju Programa, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Na odgovarajući doprinos mjeri primjenjuju se pravila relevantnog programa Unije. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja. Potpora iz različitih programa Unije može se izračunati razmjerno u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.

5. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti u Program podložno uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. Komisija ta sredstva izvršava izravno, u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe, ili neizravno, u skladu s točkom (c) tog podstavka. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.

6. Ako Komisija nije preuzela pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za sredstva prenesena u skladu sa stavkom 5., pripadajuća nenamjenska sredstva mogu se prenijeti natrag u jedan odgovarajući izvorni program ili više njih, na zahtjev države članice, u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.”

„Članak 24.

Pozivi na podnošenje prijedlogâ

4. U programu rada navodi se u okviru kojih se poziva na podnošenje prijedlogâ mogu dodijeliti pečati izvrsnosti. Uz prethodno odobrenje podnositelja prijedloga informacije o primjeni i evaluaciji mogu se razmjenjivati sa zainteresiranim tijelima za financiranje, podložno sklapanju sporazumâ o povjerljivosti.”

„Članak 48.

Akcelerator

1. U okviru Akceleratora cilj je pružiti potporu inovacijama kojima se u osnovi stvaraju tržišta. Pruža se potpora samo pojedinačnim korisnicima te se uglavnom pruža u obliku mješovitog financiranja. Pod određenim se uvjetima mogu pružiti i potpore isključivo u obliku bespovratnih sredstava i vlasničkoga kapitala.

U okviru Akceleratora pružaju se sljedeće vrste potpore:

- (a) potpora u obliku mješovitog financiranja MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, i u iznimnim slučajevima malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, tvorcima revolucionarnih i disruptivnih inovacija koje nisu prihvatljive za bankovno financiranje;
- (b) potpora isključivo u obliku bespovratnih sredstava MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, koji provode brojne vrste inovacija, od postupnih do revolucionarnih i disruptivnih, a kojima je iza toga cilj ostvariti rast;
- (c) također je moguće pružanje potpore isključivo u obliku vlasničkoga kapitala MSP-ovima, uključujući novoosnovana poduzeća, koji nisu prihvatljivi za bankovno financiranje, a koji su već primili potporu isključivo u obliku bespovratnih sredstava.

Potpora isključivo u obliku bespovratnih sredstava u okviru Akceleratora pruža se samo pod sljedećim kumulativnim uvjetima:

- (a) projekt uključuje informacije o kapacitetima i spremnosti podnositelja prijedloga za rast;
- (b) korisnik je novoosnovano poduzeće ili MSP;
- (c) potpora isključivo u obliku bespovratnih sredstava u okviru Akceleratora korisniku se pruža samo jedanput tijekom razdoblja provedbe Programa u najvišem iznosu od 2,5 milijuna EUR.

2. Korisnik Akceleratora pravni je subjekt koji je novoosnovano poduzeće, MSP ili, u iznimnim slučajevima, malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije koje za cilj ima rast, s poslovnim nastanom u državi članici ili pridruženoj zemlji. Prijedlog može podnijeti korisnik ili, uz prethodnu suglasnost korisnika, jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba koje namjeravaju osnovati tog korisnika ili mu dati potporu. U potonjem se slučaju sporazum o financiranju potpisuje samo s korisnikom.

3. Jedinstvenom odlukom o dodjeli obuhvaćaju se i osiguravaju sredstva za sve oblike doprinosa Unije pruženog u okviru mješovitog financiranja EIC-a.

4. Prijedloge na temelju njihove pojedinačne osnovanosti evaluiraju neovisni vanjski stručnjaci, a za financiranje se odabiru putem otvorenog poziva na podnošenje prijedlogâ s krajnjim rokovima, na temelju članaka 27., 28. i 29., podložno stavku 5. ovog članka.

5. Podneseni prijedlozi evaluiraju se na temelju sljedećih kriterija za dodjelu:

(a) izvrsnost;

(b) učinak;

(c) razina rizika djelovanja kojom bi se spriječila ulaganja, kvaliteta i učinkovitost provedbe te potreba za potporom Unije.

6. U dogovoru s dotičnim podnositeljima prijedloga Komisija ili tijela za financiranje koja provode Program (uključujući ZZI-je EIT-a) mogu izravno podnijeti na evaluaciju u skladu s kriterijem za dodjelu iz stavka 5. točke (c) prijedlog za inovacijsko djelovanje i djelovanje u području uvođenja na tržište koje već ispunjava kriterije za dodjelu iz stavka 5. točaka (a) i (b), podložno sljedećim kumulativnim uvjetima:

(a) prijedlog proizlazi iz bilo kojeg drugog djelovanja koje se financira u okviru programa Obzor 2020., iz Programa ili, podložno istraživačkoj pilot-fazi koja se pokreće u okviru prvog programa rada, iz nacionalnih i/ili regionalnih programa, počevši s mapiranjem potražnje za takvim programom, a detaljne odredbe utvrđuju se u posebnom programu iz članka 1. stavka 2. točke (a);

(b) prijedlog se temelji na preispitivanju projekta koje je provedeno u prethodne dvije godine i kojim su procijenjeni izvrsnost i učinak prijedloga, a podložno uvjetima i postupcima detaljnije utvrđenima u programu rada.

7. Pečat izvrsnosti može se dodijeliti podložno sljedećim kumulativnim uvjetima:

(a) korisnik je novoosnovano poduzeće, MSP ili malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije;

(b) prijedlog je ispunjavao uvjete i premašio primjenjive pragove za kriterije za dodjelu iz stavka 5. točaka (a) i (b);

(c) aktivnost bi bila prihvatljiva u okviru inovacijskog djelovanja.

8. Za prijedlog koji je uspješno prošao evaluaciju neovisni vanjski stručnjaci predlažu odgovarajuću potporu Akceleratora na temelju nastalog rizika te resursa i vremena potrebnih za uvođenje inovacije na tržište.

Komisija može zbog opravdanih razloga odbiti prijedlog koji su odobrili neovisni vanjski stručnjaci, među ostalim zbog neusklađenosti s ciljevima politika Unije. Programski odbor obavješćuje se o razlozima takvog odbijanja.

9. Iznos bespovratnih sredstava ili nadoknadivog predujma, kao komponenta potpore Akceleratora, ne premašuje 70 % ukupnih prihvatljivih troškova odabranog inovacijskog djelovanja.

10. Uvjeti provedbe vlasničkog kapitala i povratnih oblika potpore kao komponenta potpore Akceleratora utvrđeni su u Odluci (EU) 2021/764

11. Ugovorom za odabrano djelovanje utvrđuju se posebne mjerljive ključne etape i odgovarajuće prefinanciranje te obročna plaćanja potpore Akceleratora.

U slučaju mješovitog financiranja EIC-a aktivnosti koje odgovaraju inovacijskom djelovanju mogu se pokrenuti, a prvo prefinanciranje bespovratnim sredstvima ili nadoknadiv predujam isplatiti, prije provedbe ostalih komponenata dodijeljenog mješovitog financiranja EIC-a. Provedba tih komponenata podliježe ostvarenju posebnih ključnih etapa utvrđenih u ugovoru.

12. U skladu s ugovorom djelovanje se suspendira, mijenja ili, ako je to propisno opravdano, prekida ako mjerljive ključne etape nisu ostvarene. Djelovanje se može prekinuti i ako se očekivano uvođenje na tržište, posebno u Uniji, ne može ostvariti.

U iznimnim slučajevima i uz savjet Odbora EIC-a Komisija može odlučiti povećati potporu Akceleratora podložno preispitivanju projekta od strane neovisnih vanjskih stručnjaka. Programski odbor obavješćuje se o takvim slučajevima.”

„Članak 50.

Praćenje i izvješćivanje

Komisija trajno prati upravljanje Programom i njegovu provedbu, upravljanje posebnim programom iz članka 1. stavka 2. točke (a) i njegovu provedbu te upravljanje aktivnostima EIT-a i njihovu provedbu. Kako bi se povećala transparentnost, ti su podaci javno dostupni na pristupačan način i na internetskim stranicama Komisije u skladu s najnovijim ažuriranjem. U istu bazu podataka uključuju se osobito podaci za projekte koji se financiraju u okviru ERC-a, europskih partnerstava, misija, EIC-a i EIT-a.

Ta baza podataka uključuje:

[...]

(b) informacije o razini uključivanja društvenih i humanističkih znanosti, omjeru nižih i viših razina tehnološke spremnosti u okvirima zajedničkog istraživanja, povećanju sudjelovanja zemalja širenja, geografskom sastavu konzorcija u projektima suradnje, kretanjima plaća istraživača, upotrebi postupka podnošenja i evaluacije u dvije faze, mjerama za olakšavanje suradničkih veza u europskom sektoru istraživanja i inovacija, praksi preispitivanja evaluacija te broju i vrstama pritužbi, stupnju uključivanja klimatskih pitanja te s tim povezanih rashoda, sudjelovanju MSP-ova, sudjelovanju privatnog sektora, sudjelovanju u financiranim djelovanjima gledano iz rodne perspektive, panelima za evaluaciju, odborima i savjetodavnim skupinama, pečatima izvrsnosti, europskim partnerstvima te stupnju sufinanciranja, komplementarnom i kumulativnom financiranju iz drugih programa Unije, istraživačkim infrastrukturama, vremenu za dodjelu bespovratnih sredstava, razini međunarodne suradnje te sudjelovanju građana i civilnog društva;”

Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa

„1.1.3. Dodatne aktivnosti EIC-a

– Usluge EIC-a za ubrzanje poslovanja kojima se podupiru aktivnosti i djelovanja Tragača i Akceleratora, koje se snažno preporučuju svim odabranim novoosnovanim poduzećima i MSP-ovima te, u iznimnim slučajevima, malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, ali nisu obvezne. Cilj će biti povezati EIC-ovu zajednicu poduprtih inovatora, uključujući one koji primaju sredstva za pečat izvrsnosti, s ulagateljima, partnerima i javnim naručiteljima. Pružat će se niz usluga usmjeravanja i mentoriranja za djelovanja u okviru EIC-a. Inovatorima će osigurati pristup međunarodnim mrežama potencijalnih partnera, uključujući industrijske, kako bi se dopunio lanac vrijednosti ili razvile tržišne prilike te pronašli ulagači i drugi izvori privatnog ili korporativnog financiranja. Aktivnosti će uključivati događaje uživo (npr. posredničke događaje, predstavljanja), ali i razvoj odgovarajućih platformi ili upotrebu postojećih, u bliskoj vezi s financijskim posrednicima te uz potporu programa InvestEU i Grupe EIB-a. Tim će se aktivnostima ujedno poticati istorazinske razmjene iskustava kao izvor učenja u inovacijskom ekosustavu, uz oslanjanje na znanje članova Odbora EIC-a te stipendista EIC-a.”

PRIJENOSI

UZO

Uvodna izjava 19.

„(19) Kako bi se državama članicama osigurala dostatna fleksibilnost u izvršenju njihovih dodijeljenih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja, trebalo bi biti moguće **prenositi** određene razine financiranja među fondovima te između instrumenata podijeljenog upravljanja i instrumenata kojima se izravno ili neizravno upravlja. Ako je to opravdano posebnim gospodarskim i socijalnim okolnostima države članice, ta bi razina prijenosa trebala biti viša.”

„Članak 26.

Prijenos sredstava

1. Države članice u sporazumu o partnerstvu, ili u zahtjevu za izmjenu programa, ako je tako dogovoreno u odboru za praćenje programa u skladu s člankom 40. stavkom 2. točkom (d), mogu zatražiti prijenos od najviše 5 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava svakog fonda u bilo koji drugi instrument u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom takvog instrumenta.

Zbroj prijenosa iz prvog podstavka i doprinosa u skladu s člankom 14. stavkom 1. prvim podstavkom ovog stavka ne premašuje 5 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava svakog fonda.

Države članice u sporazumu o partnerstvu ili u zahtjevu za izmjenu programa mogu zatražiti i prijenos od najviše 5 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava svakog fonda u drugi fond ili fondove, osim za prijenose koji su navedeni u četvrtom podstavku.

Države članice u sporazumu o partnerstvu ili u zahtjevu za izmjenu programa mogu zatražiti i dodatni prijenos od najviše 20 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava prema fondu između EFRR-a, fonda ESF+ ili Kohezijskog fonda iz globalnih sredstava države članice u okviru cilja 'Ulaganje za radna mjesta i rast'. Države članice čija je prosječna ukupna stopa nezaposlenosti za razdoblje 2017.–2019. niža od 3 % mogu zatražiti takav dodatni prijenos od najviše 25 % početnih nacionalnih dodijeljenih sredstava.

2. Prenesena sredstva izvršavaju se u skladu s pravilima fonda ili instrumenta u koji se sredstva prenose i, u slučaju prijenosa sredstava u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, u korist dotične države članice.

3. Zahtjevi za izmjenu programa sadržavaju ukupni iznos koji se prenosi za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije, ako je primjenjivo, propisno se obrazlažu s obzirom na komplementarnost i učinak koji treba postići te su popraćeni izmijenjenim programom ili programima u skladu s člankom 24.

4. Nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom Komisija podnosi prigovor na zahtjev za prijenos u povezanoj izmjeni programa ako bi se takvim prijenosom ugrozilo ostvarenje ciljeva programa iz kojeg sredstva treba prenijeti.

Komisija također ulaže prigovor na zahtjev ako smatra da država članica nije pružila odgovarajuće obrazloženje za prijenos rezultata koje treba ostvariti ili doprinosa ciljevima fonda ili instrumenta koji prima sredstva u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja.

5. Ako se zahtjev za prijenos sredstava odnosi na izmjenu programa, mogu se prenijeti samo sredstva za buduće kalendarske godine.

6. Sredstva FPT-a, uključujući sva sredstva prenesena iz EFRR-a i fonda ESF+ u skladu s člankom 27., nisu prenosiva na druge fondove ili instrumente na temelju stavaka od 1. do 5.

FPT ne može primati prijenose u skladu sa stavcima od 1. do 5.

7. Ako Komisija nije preuzela pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za sredstva prenesena u skladu sa stavkom 1., odgovarajuća sredstva za koja nisu preuzete obveze mogu se prenijeti natrag u fond iz kojeg su prvotno prenesena i dodijeliti jednom programu ili više njih.

U tu svrhu država članica podnosi zahtjev za izmjenu programa u skladu s člankom 24. stavkom 1. najkasnije četiri mjeseca prije roka za preuzimanje obveza utvrđenih u članku 114. stavku 2. prvom podstavku Financijske uredbe.

8. Sredstva prenesena natrag u fond iz kojeg su prvotno prenesena i dodijeljena jednom programu ili više njih provode se u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi i uredbama za pojedine fondove od datuma podnošenja zahtjeva za izmjenu programa.

9. Za sredstva prenesena natrag u fond iz kojeg su prvotno prenesena i dodijeljena programu u skladu sa stavkom 7. ovog članka rok za opoziv, kako je definiran u članku 105. stavku 1., počinje u godini u kojoj su preuzete odgovarajuće proračunske obveze.”

Obzor Europa

„Članak 15.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje te prijenosi sredstava

[...]

5. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti u Program podložno uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. Komisija ta sredstva izvršava izravno, u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe, ili neizravno, u skladu s točkom (c) tog podstavka. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.

6. Ako Komisija nije preuzela pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za sredstva prenesena u skladu sa stavkom 5., pripadajuća nenamjenska sredstva mogu se prenijeti natrag u jedan odgovarajući izvorni program ili više njih, na zahtjev države članice, u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.”

KUMULATIVNO FINANCIRANJE

UZO

„Članak 63.

Prihvatljivost

[...]

9. Operacija može primiti potporu iz jednog fonda ili više njih ili iz jednog programa ili više njih i iz drugih instrumenata Unije. U takvim slučajevima rashodi prijavljeni u zahtjevu za plaćanje za jedan od fondova ne prijavljuju se ni za jedno od sljedećeg:

- (a) potporu iz drugog fonda ili instrumenta Unije;
- (b) potporu iz istog fonda u okviru drugog programa.

Iznos rashoda koji se unosi u zahtjev za plaćanje fonda može se izračunati razmjerno za svaki fond i za program ili programe u skladu s dokumentom u kojem su utvrđeni uvjeti za potporu.”

Obzor Europa

„Članak 15.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje te prijenosi sredstava

[...]

4. Za djelovanje za koje je primljen doprinos iz drugog programa Unije može se primiti doprinos i na temelju Programa, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Na odgovarajući doprinos mjeri primjenjuju se pravila relevantnog programa Unije. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja. Potpora iz različitih programa Unije može se izračunati razmjerno u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.”

KOMBINIRANO FINANCIRANJE/SUFINANCIRANA EUROPSKA PARTNERSTVA

UZO

„Članak 71.

Programska tijela

[...]

5. Ako se programom, u skladu s njegovim ciljevima, pruža potpora iz EFRR-a ili fonda ESF+ programu koji se sufinancira u okviru programa Obzor Europa, kako je navedeno u članku 10. stavku 1. točki (b) Uredbe o programu Obzor Europa, upravljačko tijelo relevantnog programa utvrđuje tijelo koje provodi program sufinanciran u okviru programa Obzor Europa kao posredničko tijelo, u skladu sa stavkom 3. ovog članka.”

„Članak 73.

Odabir operacija koji provodi upravljačko tijelo

[...]

4. Za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti ili su odabrane u okviru programa koji se sufinancira iz programa Obzor Europa, upravljačko tijelo može odlučiti izravno dodijeliti potporu iz EFRR-a ili fonda ESF+, uz uvjet da se takvim operacijama ispunjavaju zahtjevi utvrđeni u stavku 2. točkama (a), (b) i (g).

Uz navedeno, upravljačka tijela mogu na operacije iz prvog podstavka primjenjivati kategorije, maksimalne iznose i metode izračuna prihvatljivih troškova uspostavljene u okviru relevantnog instrumenta Unije. Ti se elementi navode u dokumentu iz stavka 3.”

Obzor Europa

„Članak 15.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje te prijenosi sredstava

[...]

1. Financijski doprinosi u okviru programa koji se sufinanciraju iz fondova EFRR, ESF+, EFPR i EPFRR mogu se smatrati doprinosom države članice sudionice europskim partnerstvima na temelju članka 10. stavka 1. točaka (b) i (c) ove Uredbe pod uvjetom da se poštuju relevantne odredbe Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. te uredbe za pojedine fondove.”

Uredba Komisije (EU) 2021/1237 od 23. srpnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora

„Članak 25.a

Potpore za projekte kojima je dodijeljena oznaka kvalitete ‚pečat izvrsnosti‘

1. Potpore MSP-ovima za projekte istraživanja i razvoja te za studije izvedivosti kojima je dodijeljena oznaka kvalitete ‚pečat izvrsnosti‘ u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora one su koje su kao takve definirane u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, isključujući aktivnosti koje nadilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora oni su koji su kao takvi definirani u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

4. Maksimalni iznos potpore ne smije premašiti 2,5 milijuna EUR po MSP-u po projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvedivosti.

5. Ukupno javno financiranje projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti ne smije premašiti stopu financiranja utvrđenu za taj projekt istraživanja i razvoja ili studiju izvedivosti u okviru pravila programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

Članak 25.b

Potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a

1. Potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a kojima je dodijeljena oznaka kvalitete ‚pečat izvrsnosti‘ u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti one su koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova aktivnosti za koju je dodijeljena potpora oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

4. Ukupno javno financiranje aktivnosti ne smije premašiti maksimalnu razinu potpore predviđenu programom Obzor 2020. ili programom Obzor Europa.

Članak 25.c

Potpore uključene u sufinancirane projekte istraživanja i razvoja

1. Potpore dodijeljene sufinanciranom projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvedivosti (uključujući projekte istraživanja i razvoja provedene u okviru europskog institucionaliziranog partnerstva na temelju članka 185. ili članka 187. Ugovora ili mjere sufinancirane programom, kako je definirano pravilima programa Obzor Europa), koje provode najmanje tri države članice ili dvije države članice i barem jedna pridružena zemlja, a odabiru se na temelju evaluacije i rangiranja što ga provode neovisni stručnjaci na temelju transnacionalnih poziva u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora one su koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, isključujući aktivnosti koje nadilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

4. Ukupna javna financijska sredstva ne smiju premašiti stopu financiranja utvrđenu za taj projekt istraživanja i razvoja ili studiju izvedivosti nakon odabira, rangiranja i evaluacije u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

5. Financijska sredstva dodijeljena iz programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa pokrivaju najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti istraživanja i razvoja ili inovacijske aktivnosti kako su definirane u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

Članak 25.d

Potpore za aktivnosti udruživanja

1. Potpore koje se dodjeljuju sufinanciranim aktivnostima udruživanja koje uključuju najmanje dvije države članice i koje se odabiru na temelju evaluacije i rangiranja što ga provode neovisni stručnjaci na temelju transnacionalnih poziva u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti u okviru sufinanciranih aktivnosti udruživanja su one koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Isključene su aktivnosti koje izlaze izvan okvira aktivnosti eksperimentalnog razvoja.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Usto su prihvatljivi i troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s projektom.

4. Ukupno javno financiranje ne smije premašiti stopu financiranja utvrđenu za tu aktivnost udruživanja nakon odabira, rangiranja i evaluacije u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Osim toga, za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s projektom potpora ne smije premašiti 70 % troškova ulaganja.

5. Kad je riječ o potporama za ulaganje u infrastrukture na temelju aktivnosti udruživanja, primjenjuju se sljedeći dodatni uvjeti:

- (a) ako se infrastrukturom obavljaju i gospodarske i negospodarske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi svake vrste djelatnosti navode se zasebno na temelju dosljedno primjenjivanih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva;
  - (b) cijena primjene ili korištenja infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni;
  - (c) pristup infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade taj je pristup razmjeran doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni;
  - (d) ako se za infrastrukturu dobiju javna financijska sredstva i za gospodarske i negospodarske djelatnosti, države članice uspostavljaju sustav praćenja i povrata sredstava kako bi se osiguralo da zbog povećanja udjela gospodarskih djelatnosti u odnosu prema situaciji predviđenoj u vrijeme dodjele potpore nije premašen primjenjivi intenzitet potpore.”
-